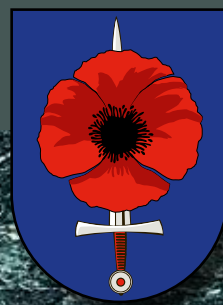


Ministerstvo obrany ČR
Odbor pro válečné veterány
a válečné hroby



VÝROČNÍ ZPRÁVA 2023

Péče o válečné hroby
v České republice a v zahraničí

OBSAH

Slovo ministryně obrany	5
Slovo náčelníka Generálního štábu Armády ČR	7
Úvodní slovo	9
Přehled důležitých událostí v roce 2023	10
Velká Británie	10
Ukrajina	10
Moldavsko	11
Libanon	12
Itálie	12
Zajatecký hřbitov Chodský Újezd	13
Publikace Válečné hroby	13
Organizační struktura odboru a agenda	14
Stručná historie péče o válečné hroby na území České republiky od 19. století	15
Sociální síť	17
Počty válečných hrobů	18
Webové nástroje	18
Počty evidovaných válečných hrobů v České republice se stavem k 31. prosinci 2023	20
Výkon státní správy Ministerstvem obrany	21
Péče o válečné hroby, které se nacházejí na území České republiky	22
Správní řízení související s péčí o válečné hroby	22
Žádosti o vydání souhlasu Ministerstva obrany se zřízením nového válečného hrobu	22
Žádosti o vydání souhlasu Ministerstva obrany s přemístěním válečného hrobu	25
Žádost o souhlas Ministerstva obrany s provedením jiné změny válečného hrobu	32
Vydané souhlasy Ministerstva obrany s přemístěním a provedením jiné změny válečného hrobu	34
Žádosti o vydání souhlasu Ministerstva obrany se zrušením válečného hrobu	34
Žádosti vrácené k doplnění	35
Ostatní správní řízení	36
Kontrolní činnost	38
Péče o české válečné hroby v zahraničí	40
Situace na Ukrajině (144 VH s 2739 oběťmi)	40
Situace na Slovensku (962 VH s 3602 oběťmi)	43
Situace v Polsku (529 VH s 2324 oběťmi)	49
Situace v Kanadě (10 VH s 15 oběťmi)	51
Jednání k obnově českých válečných hrobů na Slovensku	52
Jednání k obnově českých válečných hrobů v Polsku	53
Jednání k obnově českých válečných hrobů v Kazachstánu	53
Jednání k obnově českých válečných hrobů k Německu	54
Ocenění za péči o válečné hroby	55
Počty pamětních plaket udělených v letech 2006 až 2023	56
Dotace	57
Výhled do roku 2024	62
Poděkování	69



SLOVO MINISTRYNĚ OBRANY

Rok 2023 byl na Ministerstvu obrany ČR ve znamení zásadních změn a významných pokroků i v péči o válečné hroby a pietní místa, které uctívají památku našich padlých hrdinů. K 1. červenci jsme provedli zásadní organizační změnu, když jsme v souladu s naším „Desaterem pro obranu“, konkrétně bodem č. 8 „Rozvoj péče o válečné hroby“, vytvořili „Oddělení pro válečné hroby a pietní místa“. Tento krok představuje skutečný milník, který jasně dokládá hluboký zájem resortu obrany o tuto důležitou agendu.

Spolu s touto změnou jsme v uplynulém roce navýšili dotace na podporu válečných hrobů v České republice z 12 na 15 milionů korun ročně. Díky tomu můžeme efektivněji vycházet vstříc potřebám většího počtu zadatelů a zlepšovat péči o válečné hroby na našem území.

Jsem hrdá na to, že nové oddělení od samého počátku navázalo na to nejlepší z činnosti Odboru pro válečné veterány a válečné hroby Ministerstva obrany ČR a současně začalo aktivně péči o válečné hroby a pietní místa zdokonalovat a rozvíjet tak, aby byly vytvořeny optimálnější podmínky v oblasti právní, ekonomické, odborné a technologické.

Na svých zahraničních cestách se vždy zajímám o problematiku válečných hrobů v daných zemích. V roce 2023 mi bylo velkou ctí osobně navštívit například naše válečné hroby v ukrajinském Sokolovu i Kyjevě, odhalit nový válečný hrob v Kišiněvě v Moldávii a zamířit také do Bosny a Hercegoviny, kde jsem měla opět možnost navštívit místo havárie vrtulníku, a uctít tak památku našich zemřelých vojáků. Tyto návštěvy mi vždy připomínají, jak důležitá je tato práce a jak velký dopad má na zachování památky našich hrdinů. Zvláštní poděkování patří také zahraničním municipalitám, které se s péčí a respektem starají o naše válečné hroby na svém území. Jejich úsilí je neocenitelným příspěvkem k zachování historické paměti.

Činnost Oddělení pro válečné hroby a pietní místa se opírá o tři hlavní pilíře: archivní výzkum, pečlivou technickou přípravu a realizaci a pomníkovanou diplomacii. Jsem si jistá, že tvrdá a systematická práce kolegů přináší své ovoce. Naší prioritou je nejen obnova a budování válečných hrobů, ale také uznání a pocta těm válečným hrdinům, kteří byli dosud opomíjeni. Cítíme velkou odpovědnost za to, abychom důstojně připomínali jejich oběti a zajistili, že jejich příběhy nezůstanou zapomenuty.

Děkuji všem, kteří se podílejí na péči o válečné hroby a pietní místa – kolegům z resortu obrany, zástupcům samospráv, spolkům, nadacím, neziskovým organizacím a soukromým osobám. Díky Vám všem můžeme nadále rozvíjet naši činnost a zajišťovat, že památka na naše padlé hrdiny bude žít dál. Nesmíme zapomenout.

Mgr. Jana Černochová



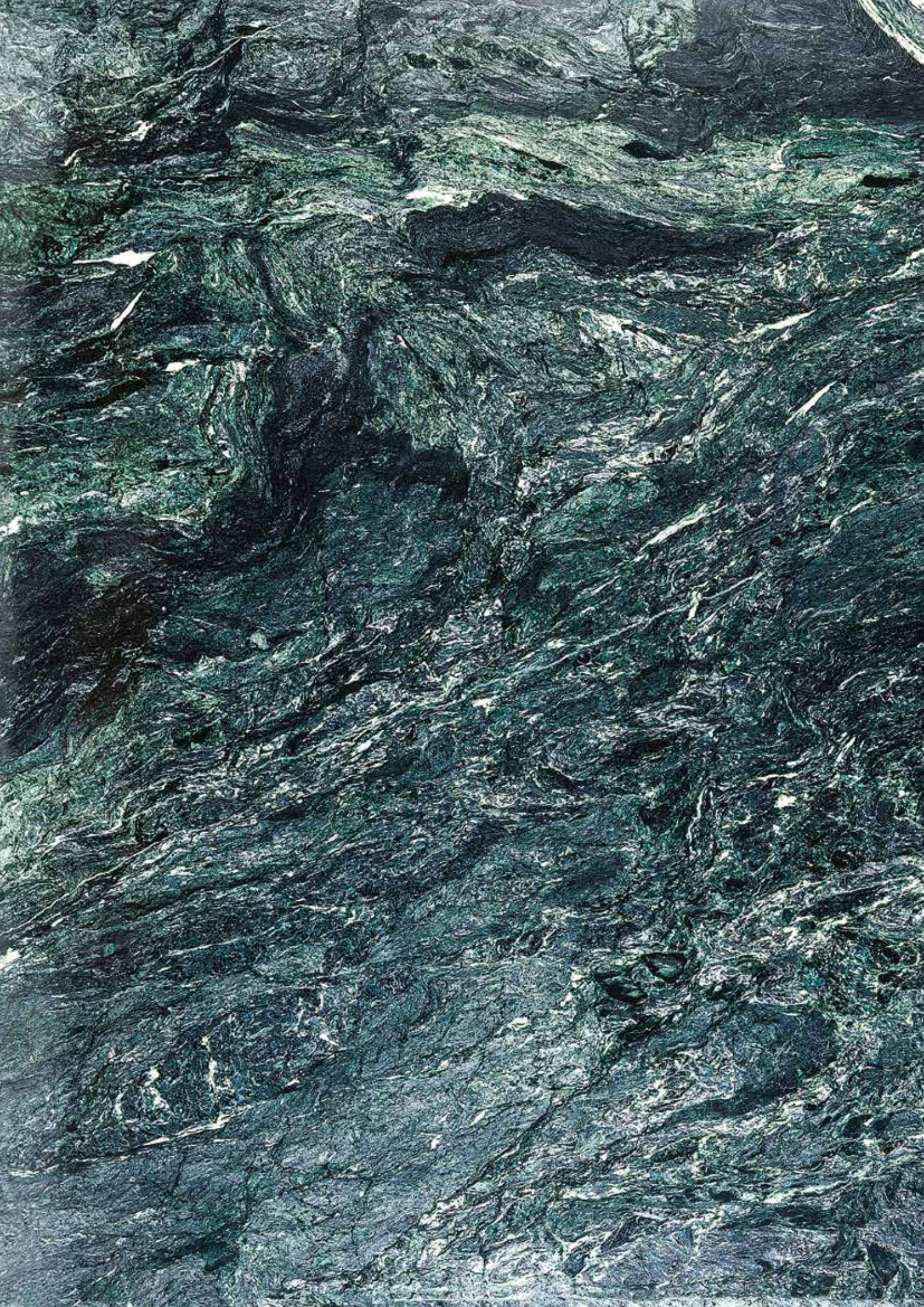
SLOVO NÁČELNÍKA GENERÁLNÍHO ŠTÁBU ARMÁDY ČR

Válečné hroby a pietní místa jsou důležitou připomínkou našich dějin. Odkazují nás k událostem a osobám, které se staly jejich součástí. Připomínají, že historii lidstva utváří i války, utrpení a oběti. Péče o taková místa má svůj historický, kulturní a morální rozměr. Pokud na ně dokážeme pohlížet prostou perspektivou lidských osudů bez jakéhokoliv národnostního, náboženského, ideologického nebo jiného podtextu, ukážeme tím vyspělost národa. A já na řadě příkladů vidím, že takový národ jsme.

My vojáci máme k pietním místům, o která pečují kolegové z Odboru pro válečné veterány a válečné hroby, výjimečný vztah. Jsou totiž spojena s našimi předchůdci, vojenskou historií a armádní tradicí. Stále častěji se v rámci konání připomínkových akcí stávají místy společenského života. Propojují tak občany, spolky a samosprávu s armádou. Děkuji všem, kdo se na tomto procesu podílí.

Všichni jistě vnímáme, jakou proměnou prošla tato místa za poslední dekády – proměnou prošla místa od přijetí zákona č. 122/2004 Sb., o válečných hrobech a pietních místech. Válečné hroby se tak staly důstojnými místy, na nichž vzpomínáme na padlé a další oběti válečných konfliktů, díky tomu je vracíme zpět do života. Zaslouží si to!

generálporučík Ing. Karel Řehka



ÚVODNÍ SLOVO

V předložené výroční zprávě představujeme naše hlavní aktivity v oblasti péče o válečné hroby v roce 2023, přičemž jsme až na malé výjimky zachovali stejnou strukturu jako u zprávy z minulého roku. Zaměřujeme se v ní především na péči o válečné hroby v České republice, péči o válečné hroby v zahraničí a na dotace v rámci programu Zachování a obnova historických hodnot I.

Za zásadní změnu považujeme vznik samostatného Oddělení pro válečné hroby a pietní místa k 1. červenci 2023 s počtem devíti tabulkových míst. Provedené změny nás zavazují k plnění dosavadních úkolů a zároveň k rozvíjení činností spjatých s péčí o válečné hroby, které dosud stály v pozadí zájmu kvůli poddimenzování počtu zaměstnanců.

Zejména se jedná o zahájení systematického výzkumu v nezpracovaném fondu Evidence válečných hrobů deponovaném ve Vojenském historickém archivu. V roce 2023 jsme domluvili spolupráci s Vojenským historickým archivem a Vojenským historickým ústavem na kompletní digitalizaci a zpracování tohoto fondu.

V květnu jsme spustili samostatnou facebookovou stránku Válečné hroby – Ministerstvo obrany, díky níž chceme přitáhnout pozornost odborné a laické veřejnosti a blíže ji seznámit s naší prací. Na druhou stranu získáváme jejich prostřednictvím zpětnou vazbu. Její sledovanost a reakce veřejnosti potvrzují, že se nám náš záměr daří. Naše činnost je také prezentována na twitterovém a instagramovém účtu váleční veteráni.

V minulém roce jsme navýšili dotace na podporu válečných hrobů v České republice z 12 na 15 milionů korun ročně, čímž vycházíme vstříc většímu počtu žadatelů a zlepšujeme péči o válečné hroby na našem území.

V zahraničí pokračoval projekt na Slovensku k obnovování válečných hrobů z bojů s Maďary 1918–1919 (například Kotešová, Lenka, Šamudovce, Zálužice), odhalili jsme válečný hrob ve Starém Martinyvě na Ukrajině. Na Ukrajině jsme pokračovali v projektech zaměřených na válečné hroby z I. světové války (Boratyn, Toruňský průsmyk), tak také ze II. světové války (Černivcy a Sokolovo). Rovněž jsme jednali v Mnichově o řešení situace s ostatky členů paradesantních výsadkových skupin Iridium a Bronze. V červnu jsme zavítali do Kazachstánu za účelem rekognoskace hrobů válečných zajatců z první světové války. Touto cestou jsme navázali na dvě předchozí cesty po střední Asii, kde žili a umírali tisíce zajatců z první světové války.

Na území České republiky Ministerstvo obrany (dále jen „ministerstvo“) výrazně přispělo k dokončení válečného hrobu v Orlové, který odkazuje na osmidenní válku s Polskem v lednu 1919. Zahájili jsme práce na vojenském hřbitově z první světové války v Chodském Újezdě, který je v majetku ministerstva. Rozsah podpory ve výstavbě či rekonstrukci válečných hrobů z úrovně ministerstva se rozprostíral od války v roce 1866 až po druhou světovou válku.

Rozšiřujeme dosah naší osvětové činnosti s cílem oslovit širší a různorodější publikum. Budeme se účastnit odborných konferencí, přednášek, workshopů, seminářů, webinářů a dalších forem odborné prezentace problematiky péče o válečné hroby určené široké veřejnosti. Nadále pokračujeme v našem úsilí zdokonalit stávající péči a vytvořit optimální podmínky v oblasti právní, ekonomické, odborné a technologické. Tento záměr vyžaduje pečlivý a systematický přístup k identifikaci nedostatků a možností zlepšení, přičemž bereme v úvahu aktuální trendy. Pro dosažení tohoto cíle provádíme důkladnou analýzu současných postupů a metodik, objevujeme osvědčené postupy u našich zahraničních partnerů a aplikujeme nové inovativní přístupy. Vytvoření optimálního prostředí v právní, ekonomické, odborné a technologické rovině si vyžaduje neustálé sledování a adaptaci k proměnlivým podmínkám a potřebám, a to prostřednictvím aktivního zapojení relevantních zúčastněných stran a využití nejnovějších nástrojů a technologií.

PŘEHLED DŮLEŽITÝCH UDÁLOSTÍ V ROCE 2023

Velká Británie

Po téměř 80 letech se konalo oficiální setkání zástupců ministerstva se zástupci britské Commonwealth War Graves Commission (dále jen „CWGC“). V rámci jednání, které proběhlo v sídle komise v Maidenhead, jsme diskutovali o možnosti verifikace údajů k československým padlým v databázi CWGC. Správné údaje získané na základě archivního výzkumu v českých a slovenských archivech předáme britské straně, která provede následné opravy. Zároveň jsme projednali postup při výměně náhrobků CWGC s tím, aby na nich uvedené informace byly správné.

Na jednání jsme také otevřeli otázku týkající se pohřbení členů paravýsadků Iridium a Bronze na mnichovském hřbitově Perlacher Forst a vyzvali jsme zástupce CWGC ke společnému řešení této záležitosti. Britská strana přislíbila pomoc při určení vhodného postupu a rovněž při jednání s německou stranou.

Ukrajina

V červenci jsme ve Starém Martynivě odhalili nový válečný hrob, který je věnován více než 700 vojákům pocházejícím z území dnešní České republiky, kteří padli v roce 1915 při zdolávání Dněstru v řadách rakousko-uherské armády. Projekt jsme započali v roce 2017, ministerstvo přispělo formou daru částkou 1,1 milionu Kč. V březnu navštívila ministryně obrany válečný hrob v Sokolovu, kde plánujeme komplexní rekonstrukci. V listopadu při její návštěvě Kyjeva se jednalo o dalších československých válečných hrobech na Ukrajině, které si přejeme v budoucnu opravit.



Moldavsko

Paní ministryně se v listopadu zúčastnila v moldavském Kišiněvě odhalení válečného hrobu věnovaného památce československých legionářů. Ten zde byl vybudován již v roce 1926. V poválečném období byl však zničen, když se dnešní Moldavsko stalo na dlouhá desetiletí součástí Sovětského svazu. Projekt obnovy památníku v jeho původní podobě připravilo Velvyslanectví České republiky v Moldavsku s Odborem pro válečné veterány a válečné hroby Ministerstva obrany ČR (dále jen „odbor“). Stavbu provedlo moldavské občanské sdružení Monumentum, s nímž pověření zástupci České republiky podepsali příslušnou dohodu o obnově památníku v červnu 2023 během pracovní návštěvy premiéra Petra Fialy v Moldavsku. Ministerstvo se podílelo na obnovení válečného hrobu částkou 500 000 Kč. Na stejném hřbitově byli podle našich informací pohřbeni i zajatci z řad rakousko-uherské armády, kteří pocházeli z území současné České republiky. Do budoucna zvažujeme vybudovat pomník, který by připomínal jejich památku.



Libanon

Ministryně obrany Jana Černochová zavítala ve dnech 16. až 18. března do Libanonu. Při té příležitosti navštívila hrob na Vojenském hřbitově Commonwealthu v Bejrútu, kde je podle nejnovějšího výzkumu Vojenského historického ústavu Praha pohřben Karel Weiner (nar. 4. 11. 1918 Modra, padl 2. 7. 1941), který je současně naším prvním padlým na Blízkém východě. Weiner byl vojákem Československého pěšího praporu - Východního. Zahynul během operace proti vichistické Francii. Paní ministryně poděkovala za Ministerstvo obrany ČR za péči o československé válečné hroby na území Libanonu a osobně uctila památku zemřelých vojáků u hrobu Karla Weinera a u památníku padlých na Vojenském hřbitově Commonwealthu.



Itálie

Během návštěvy v Itálii paní ministryně na Milan War Cemetery uctila památku cestujících a osádky letounu Halifax, který se zřítil dne 12. 11. 1944 v Bielle. Kapitán Rudolf Hrubec (nar. 15. 11. 1914 v Bernarticích u Tábora) a poručík Bohuslav Nocar (nar. 22. 10. 1920 v Plzni) letěli zpět do vlasti v rámci operační skupiny Silica s cílem kontaktovat příslušníky protektorátního vládního vojska a přesvědčit je k boji proti nacistům. V severní Itálii výsadkový letoun narazil do horského masivu a všichni na palubě zahynuli. Celkem zemřelo na palubě zříceného letadla 14 spojeneckých vojáků - členů posádky letadla a příslušníků 2 výsadkových skupin. Kromě obou československých vojáků byli v době havárie letounu na jeho palubě přítomni příslušníci leteckých a výsadkových sil pocházející z Velké Británie, Kanady, Nového Zélandu a spolu s nimi i dva italsí parašutisté.



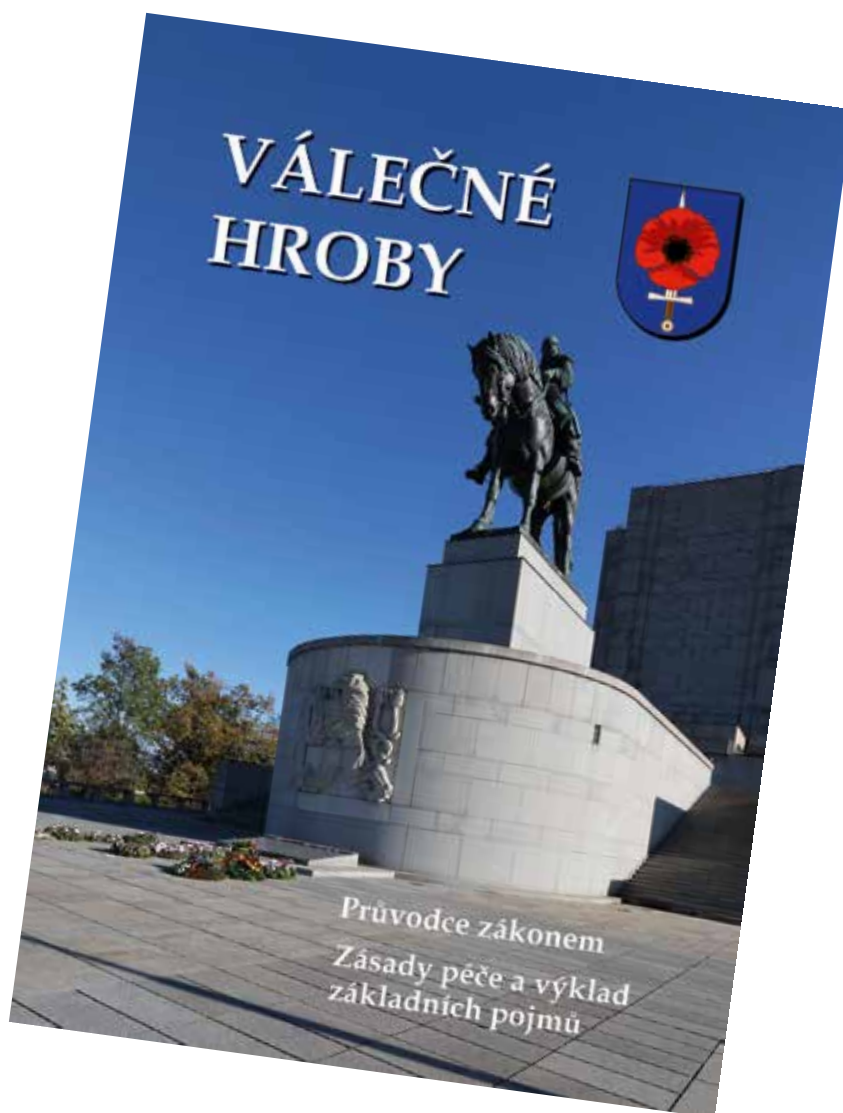
Zajatecký hřbitov Chodský Újezd

V blízkosti obce Chodský Újezd se nachází zajatecký hřbitov z období první světové války, celý hřbitov včetně pozemku je v majetku ministerstva. Je zde pohřbeno 287 zajatců a jeden český strážný. Dle původního katastru válečných hrobů československé armády se pohřbení zajatci národnostně skládají z 24 Italů, 8 Litevců, 190 Poláků, 2 Rumunů, 59 Rusů a 4 osob neznámé národnosti. V roce 2023 požádal ředitel odboru o vyjmutí hřbitova z nepotřebného majetku za účelem jeho revitalizace. Těto žádosti bylo vyhověno a hřbitov byl svěřen do správy odboru. V současné době oddělení pracuje na splacení svého pomyslného dluhu a připravuje projekt kompletní revitalizace hřbitova, aby se stal důstojným místem posledního odpočinku zesnulých vojáků.

Publikace Válečné hroby

V listopadu roku 2023 byla dána do tisku publikace Válečné hroby, která má dvě části: Průvodce zákonem o válečných hrobech a Výklad zásad péče o válečné hroby a základních pojmů.

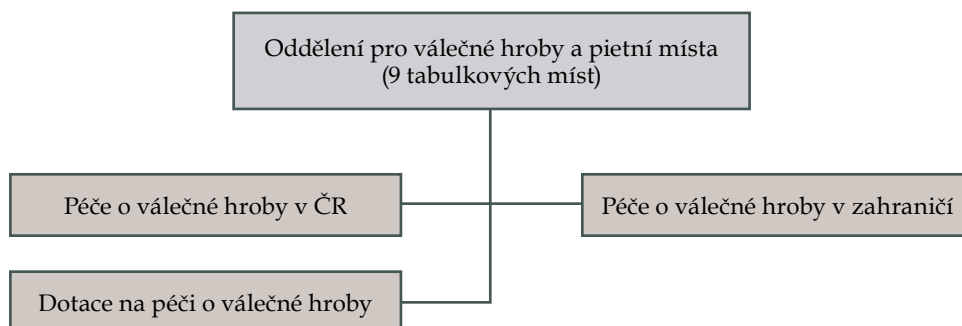
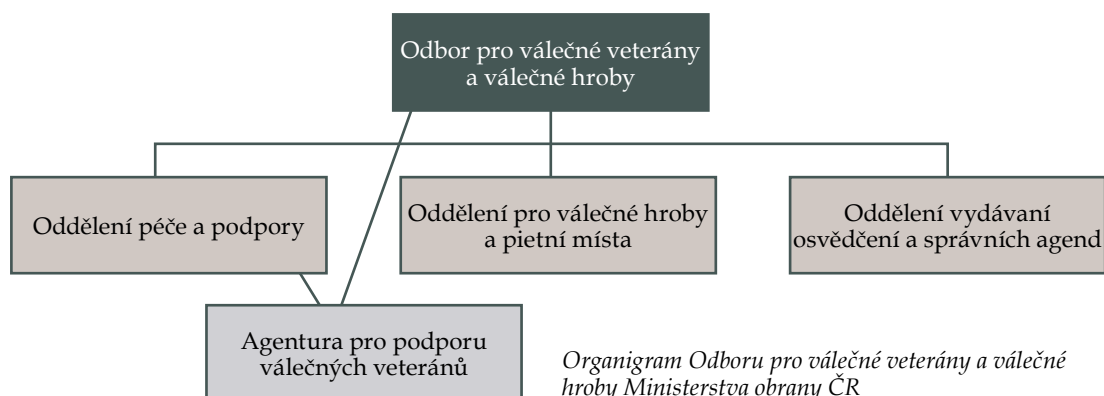
Publikace je určena především obcím a ostatním vlastníkům válečných hrobů a také orgánům státní správy, které se na základě zákona o válečných hrobech na péči o válečné hroby podílejí. Jedná se o obecní úřady obcí s rozšířenou působností a krajské úřady. Cílem vydání textu je poskytnout podrobný výklad ustanovení zákona o válečných hrobech a souvisejících pojmů a v neposlední řadě nabídnout návrh řešení nejčastějších situací a problémů, na které lze při aplikaci zákona o válečných hrobech narazit.



ORGANIZAČNÍ STRUKTURA ODBORU A AGENDA

K 1. červenci 2023 došlo ve struktuře Odboru pro válečné veterány a válečné hroby k zásadní organizační změně. Vzniklo Oddělení pro válečné hroby a pietní místa (dále jen „oddělení“) s devíti tabulkovými místy. Vznik oddělení po téměř dvaceti letech od účinnosti zákona č. 122/2004 Sb., o válečných hrobech a pietních místech, reflektuje velký zájem ministerstva o tak důležitou agendu, kterou péče o válečné hroby představuje. Inspirovali jsme se v euroatlantickém civilizačním okruhu, kde má péče o válečné hroby dlouhodobou tradici a je na vysoké úrovni.

Primárním cílem oddělení je rozšíření a prohloubení lokální i mezinárodní spolupráce a zajištění kvalitní péče o všechny válečné hroby na území České republiky, ale i o hroby československých vojáků, kteří položili své životy v bojích na území jiných států.



Organigram Oddělení pro válečné hroby a pietní místa

STRUČNÁ HISTORIE PÉČE O VÁLEČNÉ HROBY NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY OD 19. STOLETÍ

Počátky systematické péče o válečné hroby se váží především ke spolkové činnosti a dvěma nejvýznamnějším konfliktům 19. století, které poznamenaly naše území. V rámci napoleonských válek a války roku 1866 zde proběhlo několik významných bitev, které za sebou zanechaly velké množství padlých, a tím pádem i válečných hrobů. Údržba těchto hrobů, ale i vznik mnoha nových hrobů a osáří, jsou v tomto období spojeny s občanskými spolky, jejichž členy byli většinou vojenští vysloužilci a veteráni. Nejznámějším příkladem takového spolku může být „Komitét pro udržování pomníků na bojišti Králové-hradeckém“ založený roku 1888. Dle jeho vzoru posléze začaly vznikat na dalších bojištích války roku 1866 obdobné menší spolky. Roku 1892 byl ustaven zastřešující „Ústřední spolek pro udržování vojenských pomníků z roku 1866 v Čechách“, pod jehož patronát přešly lokální organizace a fungoval až do roku 1919. Některé lokální spolky fungovaly nadále, jejich definitivní konec znamenala až druhá světová válka a následně, po pokusu o obnovení činnosti, rok 1948. V současné době funguje od roku 1990 obnovená organizace pod názvem „Komitét pro udržování památek z války roku 1866“.

Rakousko-uherská vojenská správa s občanskými spolky spolupracovala a zajišťovala jejich prostřednictvím péči o vojenské památky a pomníky na našem území. O samotné vojenské hřbitovy z tohoto období se starala (především v otázkách evidence) duchovní služba a po strážce údržby vojenské posádky. Zlomovým okamžikem byl počátek první světové války, a především rok 1915. Do prosince roku 1914 měla rakousko-uherská armáda přibližně 115 000 padlých, 358 000 zraněných a 100 000 nezvěstných. Tato vysoká čísla vedla ke vzniku samostatného vojenského úřadu, který měl válečné hroby na starosti, a tak na konci roku 1915 vzniklo na Ministerstvu války Oddělení válečných hrobů, které mělo jako jednu z hlavních povinností vedení katastru válečných hrobů. Při každém vojenském velitelství byl také zřízen Inspektorát válečných hrobů, který byl tomuto oddělení podřízen. Roku 1917 přešla správa válečných hrobů na Ministerstvu války na nově zřízené Oddělení pro válečné ztráty, které kompletně převzalo agendu válečných hrobů a zároveň mělo vést úplnou evidenci o raněných, nezvěstných, zajatých a zemřelých z celých ozbrojených sil Rakouska-Uherska.

V prvních měsících po vzniku Československa ještě přechodně fungovaly bývalé rakousko-uherské instituce, ale již záhy se nově vzniklé Ministerstvo národní obrany (dále jen „MNO“) muselo začít zabývat problematikou válečných hrobů, kterých se na území nové republiky nacházelo značné množství. Navíc jejich počet stále narůstal, vzhledem k tomu, že zranění vojáci umírali na následky frontového nasazení ještě dlouho po válce. V dubnu roku 1919 vzniká na MNO Ústřední inspektorát válečných hrobů, do jehož působnosti patřilo zpracování a vedení evidence (katastru) válečných hrobů, péče a údržba o válečné hroby spravované státem a vyřizování agendy v případě požadavku na exhumaci a převoz padlého. Později došlo k přejmenování na Ústřední správu válečných hrobů, jež k 1. dubnu 1924 evidovala 139 557 válečných hrobů¹ na 4 970 hřbitovech v obvodech 4 591 obcí, dále dohledávala i hroby vojáků v zahraničí, a to jak legionářů, tak vojáků původem z území nově vzniklého Československa, kteří sloužili v rakousko-uherské armádě. Ústřední správa válečných hrobů fungovala až do vzniku Protektorátu Čechy a Morava, kdy převzalo správu a péči o vojenské válečné a mírové hroby Ministerstvo vnitra, konkrétně Vojenský spisový úřad, jednalo se však pouze o hroby vzniklé před druhou světovou válkou. Hroby vojáků ozbrojených sil nacistického Německa, které vznikaly na území protektorátu, byly udržovány okupačními úřady.

¹ Nutno poznamenat, že jeden hrob nerovná se jeden padlý, ke konci války se pohřbívalo například po dvou až třech vojácích do jednoho hrobu.

Po skončení druhé světové války se péče o válečné hroby na krátkou dobu opět ujalo MNO. Posléze, roku 1951, přešla do gesce Ministerstva vnitra, pod jehož správou byla až do roku 1999. Do současnosti je péče o válečné hroby svěřena ministru obrany a její způsob stanovuje zákon č. 122/2004 Sb., (dále jen „zákon“). Tento zákon je prvním zákonem domácí legislativy zabývajícím se touto problematikou, do jeho vydání vycházela veškerá péče o válečné hroby na území Československa a později i České republiky pouze z mezinárodních smluv a dohod.

V rámci Ministerstva obrany České republiky byla odpovědnost za péči o válečné hroby svěřena do působnosti Odboru mimoresortní spolupráce, v jehož rámci byl vytvořen referát válečných hrobů, který později zanikl v souvislosti se zrušením tohoto stupně řízení. Péče o válečné hroby posléze byla součástí agendy některého z oddělení odboru, který byl následně přejmenován na Odbor pro válečné veterány. K poslednímu přejmenování a reorganizaci došlo v roce 2023, kdy vzniklo samostatné Oddělení pro válečné hroby a pietní místa, a nový název odboru je Odbor pro válečné veterány a válečné hroby Ministerstva obrany ČR.



Čestná stráž při pietním aktu u „Hrobů v Dáči“ na Olšanských hřbitovech ve 20. letech 20. století.

(zdroj: VÚA-VHA)

SOCIÁLNÍ SÍŤ

Příběhy válečných hrobů nejsou jen o faktech a číslech, ale o lidských osudech, odvaze a obětech. Prostřednictvím sociální sítě Facebook představujeme životní příběhy jednotlivců, kteří se stali součástí historie. Ukazujeme jejich odhodlání, obětavost a statečnost, které by jinak zůstaly v anonymitě. Díky sdílení příspěvků na našem profilu Válečné hroby – Ministerstvo obrany ČR – facebook.com/valecne.hrobymy odkazujeme na minulost, která je důležitá pro pochopení současnosti, a deklarujeme, že válečné hroby a pietní místa představují symboly, které nám připomínají, že svoboda a mír, které dnes máme, nebyly nikdy samozřejmostí.

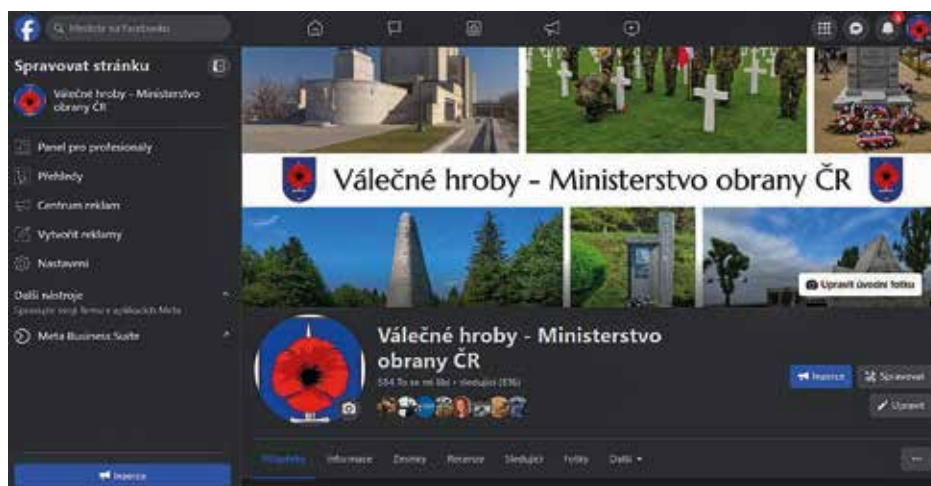
Profil Válečné hroby – Ministerstvo obrany ČR jsme spustili 15. května 2023 a zveřejnili jsme na něm 154 převážně autorských příspěvků. Autorský kolektiv tvoří všichni zaměstnanci oddělení a pár externích přispěvatelů. Dramaturgicky jsme profil koncipovali jako pestrou mozaiku složenou z několika stálých rubrik: aktuality, hroby vyprávějí – dotace Ministerstva obrany ČR, pietní akty a cesty, edukační a informační série z dějin i současného stavu péče o válečné hroby doma a v zahraničí, kalendárium, připomínky významných událostí či oblíbený seriál o českých zajatcích ve Střední Asii za Velké války. Ve sdílených příspěvcích uvádíme zpravidla mediální vystoupení ředitele odboru a vedoucího oddělení nebo informujeme o jejich účasti na důležitých jednáních, ceremoniích a jiných významných akcích, případně upozorňujeme na podstatné novinky z oblasti péče o válečné hroby.

Naši sledující jednoznačně ocenili místopisnou rubriku „hroby vyprávějí – dotace Ministerstva obrany ČR“, v níž jsme s týdenní pravidelností publikovali krátké texty o zachování a obnově hodnot našich válečných hrobů a pietních míst vždy s krátkým příběhem o pohřbených v jednotlivých místech. Není divu, že získali i nejvíce lajků, a to konkrétně příspěvky o pomnicích v obcích Kuřivody (325 lajků), Jezevé (312 lajků) a zahraničí zastoupila na bronzové pozici připomínka o znovuoživení Památníku československým legionářům v Jekatěrinburgu, již jsme zveřejnili ve velmi frekventovaném datu 17. listopadu (300 lajků).

Ve sledovaném období 15. května – 31. prosince 2023 jsme zaznamenali 387 nových sledujících a lidí, kterým se naše stránky líbí, a celkem 15443 návštěv profilu. Nejvyššího dosahu sledovatelnosti jsme dosáhli v listopadu, kdy jsme mírně překročili hranici 10000, v průměru jsme se po celé období pohybovali v pásmu dosahu 3000. V celkovém součtu naše příspěvky zaznamenaly dosah na Facebooku 86046 počtu uživatelů, kteří naše příspěvky viděli alespoň jednou.

Období	5/2023	6/2023	7/2023	8/2023	9/2023	10/2023	11/2023	12/2023	Celkem
Počet příspěvků	12	16	15	17	16	22	34	22	154

Přehled počtu příspěvků na facebookovém profilu



Náhled na facebookový profil Válečné hroby – Ministerstvo obrany ČR

Počty válečných hrobů

Na území České republiky jsme k 31. prosinci 2023 evidovali 38 001 válečných hrobů, z toho 23 632 hrobů s ostatky osob, které zahynuly v důsledku aktivní účasti ve vojenské operaci nebo v důsledku válečného zajetí, anebo ostatky osob, které zahynuly v důsledku účasti v odboji nebo vojenské operaci v době války (padlých) a 14 369 pietních míst, která památku padlých připomínají. Válečné hroby evidujeme prostřednictvím webové aplikace Centrální evidence válečných hrobů (dále jen „Centrální evidence“).



Náhled na úvodní stránku Centrální evidence válečných hrobů

Do Centrální evidence její uživatelé z obecních úřadů obcí s rozšířenou působností zahrnuli dalších 1 816 objektů, které nejsou válečnými hroby. Jedná se o hroby, pomníky, pamětní desky a podobně, které ustanovení zákona nenaplnňují, ale svým charakterem, určením nebo obsahem jsou jim blízké a přispívají k zachování vojenské historie. Jedná se například o pomníky a pamětní desky připomínající osoby, které se aktivně zapojily do ozbrojeného boje nebo odboje za svobodu Československa, ale v důsledku této činnosti nezahynuly, nebo připomínají oběti holocaustu, místa působení partyzánských štábů, osvobození obcí, setkání armád a podobně. Celkem tedy Centrální evidence k 31. prosinci 2023 obsahovala 39 818 záznamů.

Webové nástroje

K vedení evidence a k poskytnutí servisu vlastníkům válečných hrobů a odpovědným pracovníkům státní správy na stupních krajský úřad a obecní úřad obce s rozšířenou působností a k popularizaci péče o válečné hroby široké veřejnosti provozujeme webové stránky:

- <https://cevh.army.cz> aplikační programové vybavení centrální evidence slouží k vedení evidence válečných hrobů a je přístupné pouze zaregistrovaným uživatelům,
- <https://valecnehroby.army.cz> poskytují veřejnosti základní servis o problematice válečných hrobů včetně všech potřebných informací k čerpání dotací,
- <https://evidencevh.army.cz/Evidence/hledani-hrobu-v-cr> umožňují veřejnosti nahlížet do evidence válečných hrobů.

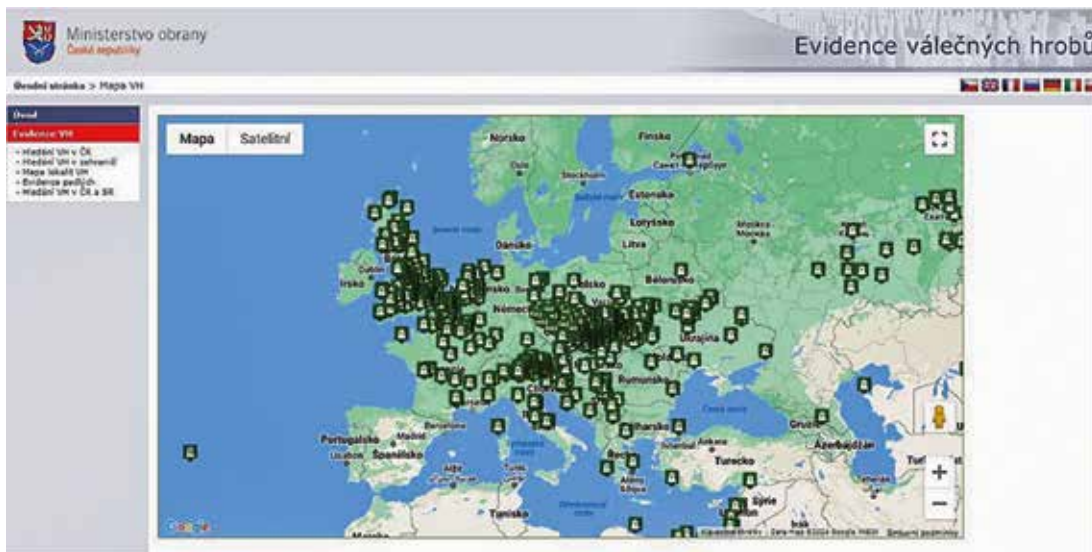
Evidence válečných hrobů funguje na třech stupních:

- Ministerstvo obrany vede **centrální evidenci válečných hrobů**.
- Krajský úřad vede **souhrnnou evidenci válečných hrobů**, které jsou v jeho správním obvodu (14 krajů).

- Obecní úřad obce s rozšířenou působností vede **evidenci válečných hrobů**, které jsou v jeho správním obvodu (227 obcí s rozšířenou působností).

Na vedení evidence se mimo ministerstva podílí 240 subjektů. Ve skutečnosti pro některé úřady registrujeme více uživatelů. K 31. prosinci 2023 disponovalo aktivním přístupem do Centrální evidence celkem 377 uživatelů – 7 uživatelů ze stupně ministerstva, 270 ze stupně obcí s rozšířenou působností, 30 ze stupně krajský úřad, 12 zahraničních přispěvatelů, 48 jako hosté (z různých stupňů a úřadů), 3 jako badatelé (databáze padlých) a 6 uživatelů s oprávněním administrátora. Pro zabezpečení kvalitní péče o válečné hroby ministerstvo spolupracuje s příslušnými pracovníky krajských a obecních úřadů. Zejména práce pracovníků obecních úřadů s vlastníky válečných hrobů má bezprostřední vliv na fyzický stav těchto hrobů.

The screenshot shows the 'Evidence válečných hrobů' web portal. The header includes the logo of the Ministry of Defense of the Czech Republic and the title 'Evidence válečných hrobů'. Below the header, there is a navigation menu with options like 'Hlavní stránka', 'Hledání VH v ČR', and 'Hledání podle údajů o VH'. The main content area is divided into two tabs: 'Válečné hroby v ČR' and 'Příslušné osoby v ČR'. The 'Válečné hroby v ČR' tab is active, displaying a form for entering personal data. The form fields include: Jméno, Příjmení, Státní příslušnost, Národnost, Armáda, Vojenská hodnost, Datum narození, Místo narození, Datum úmrtí, Místo úmrtí, Pozvánka, and Historická ulička. Below these fields, there is a section for 'Údaje o VH' with dropdown menus for 'Název obce', 'Kraj', 'Obec a rozš. působnost', 'Obec', and 'Historická ulička'.



Náhled na portál Evidence válečných hrobů – úvodní vyhledávání a mapa lokalit válečných hrobů

POČTY EVIDOVANÝCH VÁLEČNÝCH HROBŮ V ČESKÉ REPUBLICE SE STAVEM K 31. PROSINCI 2023

Kraj	VH s ostat.	Pietní místa	Celkem VH	Roční evidenční přírůstek	Evidovaný objekt není VH	Evidovaný objekt není VH v %	Celkem evid. záznamů	Podíl kraje na celk. poč. evid. záz. v %	Počet ORP v kraji	Průměrný počet evid. záz. v ORP kraje
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Hlavní město Praha	4532	1465	5997	89	131	2,18	6118	15,38	22	279
Jihočeský	617	1065	1682	6	42	2,50	1724	4,33	17	101
Jihomoravský	9155	1422	10567	-2	312	2,95	10879	27,31	21	518
Karlovarský	1608	223	1831	3	33	1,80	1864	4,68	7	266
Královéhradecký	966	1268	2234	52	165	7,39	22399	6,02	15	160
Liberecký	341	471	812	4	61	7,51	873	2,19	10	87
Moravskoslezský	440	1044	1484	3	228	15,36	1712	4,30	22	78
Olomoucký	2124	869	2993	4	123	4,11	1316	7,82	13	240
Pardubický	611	819	1430	1	74	5,17	1504	3,78	15	100
Plzeňský	425	917	1342	-165	141	10,51	1483	3,72	15	99
Středočeský	803	2199	3002	19	239	7,96	3241	8,14	26	125
Ústecký	419	735	1154	1	101	8,75	1255	3,15	16	78
Vysočina	1055	1080	2135	0	95	4,45	2230	5,60	15	149
Zlínský	536	802	1338	2	90	6,73	1428	3,58	13	110
Celkem v ČR	23632	14369	38001	17	1835	4,83	39836	100,00	227	175

ORP – Obecní úřad obce s rozšířenou působností je základním stupněm pro vedení evidence válečných hrobů, které se nacházejí na jeho správním území.

Komentář k tabulce:

- Oproti minulému roku došlo k nárůstu evidenčního počtu válečných hrobů o 17 (sloupec č. 5) z původních 37984 na 38001 válečných hrobů.
- Údaj o nárůstu evidenčního počtu zkresluje fakt, že do Centrální evidence zanašujeme i ty objekty, které nejsou válečnými hroby dle zákona. Celkem se jedná o 1835 takových objektů (sloupec č. 6), což je 4,84 % všech záznamů v Centrální evidenci. Všechny tyto záznamy označujeme textem „Tento objekt není válečným hrobem podle § 2 zákona č. 122/2004 Sb., o válečných hrobech“.
- Z porovnání procentního zastoupení objektů, které nejsou válečnými hroby (sloupec č. 7) v evidenci jednotlivých krajů, vidíme neúměrné množství takových objektů 15,36 % (v roce 2022 15,19 %) v Moravskoslezském kraji.
- V Plzeňském kraji došlo k významnému poklesu počtu evidovaných válečných hrobů o 165 (sloupec č. 5), ke kterému došlo navedením souladu mezi skutečným počtem válečných hrobů a evidenčním stavem na Ústředním hřbitově v Plzni.

- Nejvíce válečných hrobů evidujeme v Jihomoravském kraji a v Praze (sloupce 8 a 9). V Jihomoravském kraji evidujeme více jak čtvrtinu (27,31 %) z celkového počtu evidovaných válečných hrobů.
- Naprostá většina z 10879 záznamů v Jihomoravském kraji připadá na obec s rozšířenou působností Brno, které má v evidenci válečných hrobů celkem 9150 záznamů (údaj nelze vyčíst z tabulky).
- Koordinace péče o válečné hroby v rámci kraje klade na příslušné pracovníky krajských úřadů nestejně nároky. Nejsložitější situace je ve Středočeském a Moravskoslezském kraji a v Praze, na jejichž správním území se nachází nejvíce obcí s rozšířenou působností (sloupec č. 10).
- Evidence válečných hrobů je vedena na 227 obecních úřadech a 14 krajských úřadech.

VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY MINISTERSTVEM OBRANY

Ministerstvo realizuje péči o válečné hroby v souladu se zákonem.

Ministerstvo na základě zákona vykonává státní správu v rozsahu:

- a) v případě pochybností rozhoduje o tom, co je válečným hrobem,
- b) koordinuje péči o válečné hroby v České republice a v zahraničí,
- c) vede centrální evidenci válečných hrobů,
- d) poskytuje dotace podle zvláštního právního předpisu na péči o válečné hroby jeho vlastníku, pokud není znám, vlastníku nemovitosti a
- e) poskytuje náhradu za omezení užívání nemovitosti a hradí výdaje za odkoupení nemovitosti nebo její části.

PÉČE O VÁLEČNÉ HROBY, KTERÉ SE NACHÁZEJÍ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Správní řízení související s péčí o válečné hroby

Na rozhodování podle zákona se vztahuje správní řád a ministerstvo správní řízení zpravidla zahajuje žádostí vlastníka válečného hrobu. Na základě podaných žádostí ministerstvo v souvislosti s péčí o válečné hroby v roce 2023 rozhodlo ve věcech:

Žádosti o vydání souhlasu Ministerstva obraný se zřízením nového válečného hrobu

Ostrožská Lhota

Ministerstvo nevydalo písemný souhlas ke zřízení nového válečného hrobu (pietního místa), žulové desky na kamenném podstavci se jmény lhotských rodáků, kteří vstoupili do Československých legií v první světové válce a z nichž se většina vrátila zpět do své obce.

Důvodem nevydání souhlasu je skutečnost, že zřízením pietního místa dle předložené dokumentace nebude zřízen válečný hrob – pietní místo ve smyslu § 2 odst. 2 zákona, ale pietní místo obecně, které bude sloužit k zachování památky a vyjádření úcty k předkům. Ke zřízení takového pietního místa není ministerstvo oprávněno klást žádné omezující podmínky a je zcela na zřizovateli pietního místa, případně na vlastníku nemovitosti, na které bude pietní místo zřízeno, kde bude umístěno a jakou bude mít formu. Pokud se obec rozhodne zřídit nový válečný hrob – pietní místo, musí být z textu a symboliky umístěné na pomníku, v souladu s § 2 odst. 2 zákona zřejmé, že toto nově zřizované pietní místo bude připomínat válečné události a oběti, které zahynuly v důsledku aktivní účasti ve vojenské operaci nebo v důsledku válečného zajetí, anebo oběti osob, které zahynuly v důsledku účasti v odboji nebo vojenské operaci v době války. Zřízení takového pietního místa bude podmíněno předchozím souhlasem ministerstva se zřízením nového válečného hrobu.

Počenice-Tětětice

Ministerstvo nevydalo písemný souhlas ke zřízení nového válečného hrobu (pietního místa) žulového pomníku na kamenné podezdívce, věnovaného památce občanů obce padlých v první a ve druhé světové válce. Důvodem nevydání souhlasu je fakt, že tento pomník ve skutečnosti již existuje a byl zřízen již v roce 1946. Vzhledem k tomu, že předmětný pomník je válečným hrobem podle § 2 odst. 2 zákona, měl být po nabytí účinnosti zákona (po 1. červenci 2004) zaevidován do evidence válečných hrobů spolu s ostatními válečnými hroby. V tomto případě se tedy nejedná o zřízení nového válečného hrobu, ale o navedení souladu mezi evidencí válečných hrobů a skutečným stavem. Výše uvedený pomník musí v souladu s § 4 odst. 1 zaevidovat příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož správním území se válečný hrob nachází.

Vlkaneč

Ministerstvo nevydalo písemný souhlas ke zřízení nového válečného hrobu (pietního místa) na budově základní školy. Pamětní deska věnovaná místnímu rodákovi, plukovníkovi in memoriam Josefu Kopřivovi, není válečným hrobem podle § 2 odst. 2 zákona a ministerstvo není oprávněno do jeho zřízení nijak zasahovat.

Hornice

Ministerstvo vydalo souhlas se zřízením nového válečného hrobu (pietního místa), památníku věnovaného památce spoluobčanů padlých ve druhé světové válce, jejichž památka není dosud veřejně připomenuta. Pomník bude zřízen na čestném místě vedle obecního úřadu v centru obce, na pozemku parcelní číslo 330/1, katastrální území Hornice, obec Hornice.

Vyžlovka

Nový válečný hrob (pietní místo) bude připomínat památku kapitána Karla Pavlíka, který byl v důsledku protifašistické odbojové činnosti v září 1942 zatčen a 26. ledna 1943 zavražděn v koncentračním táboře Mauthausen. Pamětní deska bude osazena na budovu Základní školy Vyžlovka, na pozemku parcelní číslo 36/1, katastrální území Vyžlovka, obec Vyžlovka.

Kladruby

Nový válečný hrob (pamětní deska) bude připomínat památku rodáka města Kladruby Rudolfa Kohna, který se jako příslušník československé jednotky na Středním východě zúčastnil obrany britské severoafrické pevnosti Tobruk a dne 5. prosince 1941 utonul ve Středozemním moři. Pamětní deska bude osazena na objekt č.p. 53 v části obce Pozorka, na pozemku parcelní číslo 24/1, katastrální území Pozorka u Kladrub, obec Kladruby.

Újezd nad Lesy

Nový válečný hrob (pietní místo – hrobové zařízení), bude připomínat památku příbuzných Ing. Zdeňka Miláčka, kteří padli v průběhu první světové války (Jindřich Dušek, Josef Sedláček, Václav Sláma a František Sláma). Válečný hrob bude zřízen jako náhrobní deska na rodinném hrobu na veřejném pohřebišti Újezd nad Lesy, na pozemku parcelní číslo 4278, katastrální území Újezd nad Lesy, obec Praha.

Nehvizdy

Nový válečný hrob (pietní místo) s názvem „Památník Anthropoid“ připomíná Jana Kubiše a Josefa Gabčíka, kteří byli vysazeni na území městyse Nehvizdy, a hrdinství všech sedmi parašutistů, kteří po odstranění zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha zahynuli v kryptě pravoslavného chrámu Cyrila a Metoděje. Památník byl zřízen a 29. prosince 2021 slavnostně odhalen na pozemku parcelní číslo 376/104 a 376/105, katastrální území Nehvizdy, obec Nehvizdy. Ministerstvo souhlas vydalo dodatečně.



Nový válečný hrob (pietní místo) „Památník Anthropoid“

Makov

Nový válečný hrob (pietní místo), žulový pomník věnovaný památce šesti obětí první světové války a jednoho padlého ve druhé světové válce, byl v roce 2017 zřízen na fasádě obecní knihovny, na pozemku parcelní číslo 53, katastrální území Makov, obec Makov. Ministerstvo souhlas vydalo dodatečně.

Haluzice

Nový válečný hrob (pietní místo), žulový pomník věnovaný památce oběti první světové války, byl zřízen na návsi u hlavní cesty, na pozemku parcelní číslo 664, katastrální území Haluzice, obec Haluzice.

Prostějov

Ministerstvo nevydalo písemný souhlas se zřízením nového pietního místa, „Památník letectví Prostějov“ na Dolní ulici v Prostějově. Památník s nápisem „PAMÁTNÍK PROSTĚJOVSKÉMU LETECTVÍ“ není válečným hrobem podle § 2 odst. 2 zákona a ministerstvo není oprávněno do jeho zřízení nijak zasahovat. Předmětný památník byl dle předložené žádosti zřízen k uctění památky letců. Text na pamětní desce, která je součástí památníku, ani žádná jiná součást památníku nepřipomíná žádnou válečnou událost ani oběť, která zahynula v důsledku aktivní účasti ve vojenské operaci. Památník tedy není válečným hrobem ve smyslu výše uvedeného zákona.

Solenice

Nový válečný hrob (pietní místo), památník věnovaný památce padlých v první a druhé světové válce byl zřízen u kapličky, na pozemku parcelní číslo st. 32, katastrální území Větrov u Solenic, obec Solenice.

Sedlec-Prčice

Nový válečný hrob, pamětní pietní místo věnované památce 141 obyvatelům Sedlecko-Prčicka, kteří se nevrátili z bojů první světové války nebo podleli válečným zraněním a útrapám, bude zřízen u hřbitova v Sedlci, na pozemku parcelní číslo 717/2, katastrální území Sedlec u Votic, obec Sedlec-Prčice.

Městská část Praha 3

Nový válečný hrob (pietní místo), pamětní deska věnovaná manželům Marii a Emilu Brunclíkovým, kteří se aktivně účastnili protinacistického odboje a v důsledku této účasti byli zavražděni v koncentračním táboře Mauthausen dne 24. října 1942. Deska byla umístěna na bytový dům Lucemburská č. p. 1578, na pozemku parcelní číslo 1471, katastrální území Žižkov, obec Praha.



Nový válečný hrob v Haluzovicích



Nový válečný hrob v Solenicích

Žádosti o vydání souhlasu Ministerstva obrany s přemístěním válečného hrobu

Městská část Praha 4

Přemístění válečného hrobu (pietního místa) číslo CZE0004-20571, pamětní desky věnované památce padlých v květnu 1945, která je umístěna u restauračního zařízení Na Vrstvách 224/43 (u venkovní části vzduchotechniky), na pozemku číslo parcely 1411, katastrální území Podolí, obec Praha. Válečný hrob bude přemístěn asi 25 metrů od svého současného umístění, na pozemek číslo parcely 1888, katastrální území Podolí, obec Praha. Důvodem přemístění pomníku je umístění pomníku na důstojnější místo.



Nové umístění válečného hrobu – pamětní desky v Podolí

Původní umístění válečného hrobu – pamětní desky

Drslavice

Přemístění válečného hrobu (pietního místa) číslo CZE7208-1057, pamětní desky věnované památce obětí v partyzánském hnutí a protifašistickém odboji, která se nachází na fasádě budovy městského úřadu, na pozemku číslo parcely 72/2, katastrální území Drslavice, obec Drslavice. Deska bude přemístěna na veřejné prostranství před budovu obecního úřadu, číslo parcely 3105/1, katastrální území Drslavice, obec Drslavice. Důvodem přemístění válečného hrobu je rekonstrukce budovy obecního úřadu. Žulová pamětní deska bude umístěna na surový pískovcový blok a jeho okolí bude vhodně upraveno.

Tichá

Přemístění válečného hrobu (pietního místa) číslo CZE8105-37186, pomníku věnovaného památce vojáků padlých v první světové válce, který se nachází na pozemku číslo parcely 831,



Původní umístění pamětní desky v Drslavicích

katastrální území Tichá na Moravě, obec Tichá. Pomník bude přemístěn na veřejné prostranství hřbitova, číslo parcely 193, katastrální území Tichá na Moravě, obec Tichá. Důvodem přemístění válečného hrobu jsou skutečnosti, že se pomník nachází v bezprostřední blízkosti rušné komunikace, a pomník tak trpí nadměrnou prašností a dále, že na tomto místě není možné bezpečně organizovat důstojné pietní akty. Pomník bude přemístěn do klidného a důstojného prostoru, vhodného k pořádání pietních aktů. Přesné umístění pomníku na pozemku bude realizováno s ohledem na vysazenou lípu, která by v budoucnu mohla narušovat pískovcový povrch pomníku.



Pomník věnovaný památce vojáků padlých v první světové válce v Tiché

Halámky

Přemístění válečného hrobu (pietního místa) číslo CZE3114-10362, pomníku věnovaného památce vojáků padlých v první světové válce, který se nachází na pozemku číslo parcely 136, katastrální území Halámky, obec Halámky. Pomník bude přemístěn asi o 160 metrů od svého původního stanoviště na veřejné prostranství před kulturním domem v centrální části obce, číslo parcely 26/2, katastrální území Halámky, obec Halámky. Pomník bude umístěn v novém společenském a kulturním středisku obce. Důvodem přemístění válečného hrobu je jednak skutečnost, že rozvojem obce ztratilo původní místo svůj význam kulturního centra obce, a dále z hlediska umístění pomníku v bezprostřední blízkosti frekventované komunikace je nebezpečné organizovat u něj důstojné pietní akty.



Přemístění válečného hrobu v Halámkách – původní a nové umístění

Stružnice

Přemístění torza válečného hrobu (pietního místa) číslo CZE5101-37652, pomníku věnovaného památce vojáků padlých v první světové válce, které se nacházelo u kostela sv. Vavřince, na pozemku číslo parcely 2, katastrální území Jezvė, obec Stružnice. V rámci celkové rekonstrukce byl pomník přemístěn asi o 100 metrů od svého původního stanoviště na travnatý pozemek v centrální části obce číslo parcely 19, katastrální území Jezvė, obec Stružnice.



Přemístění torza společně s rekonstrukcí válečného hrobu ve Stružnici



Válečný hrob - pietní místo v Dobříši

Detail nápisu na pamětní desce



Dobříš

Přemístění válečného hrobu (pietního místa) číslo CZE2107-26795, pamětní desky věnované památce vojáka Rudé armády, npor. A. F. Saveljeva, která se nachází před dobříšským zámekem na pozemku číslo parcely 402/1, katastrální území Dobříš, obec Dobříš. Válečný hrob bude přemístěn o asi 400 metrů k hromadnému hrobu padlých partyzánů a vojáků Rudé armády, ve kterém je pohřben i npor. A. F. Saveljev, evidovanému jako válečný hrob číslo CZE2107-26798, na pozemek číslo parcely 448/12, katastrální území Dobříš, obec Dobříš. Důvodem přemístění válečného hrobu je skutečnost, že text na pamětní desce: „ZDE PADL V KVĚTNU 1945 V BOJI PROTI FAŠISMU HRDINA SSSR NPOR. A. F. SAVELJEV, NAROZENÝ 1921 V OBCI REŠETINO V GORKOVSKÉ OBLASTI“

neodpovídá skutečnosti. Npor. A. F. Saveljev nezemřel v boji, ale zemřel krátce po osvobození mezi 12. až 20. květnem 1945 v důsledku nehody.

Brno

Přemístění válečného hrobu (pietního místa) číslo CZE6203-37442, pamětní desky věnované památce odbojářů popravených během druhé světové války. Pamětní deska se nachází v areálu Vysokého učení technického budově U4a na pozemku číslo parcely 594/2, katastrální území Stránice, obec Brno. Pamětní deska bude v rámci areálu Vysokého učení technického přemístěna o asi 200 metrů do budovy U5, na pozemek číslo parcely 601, katastrální území Stránice, obec Brno. Důvodem přemístění pamětní desky je skutečnost, že při realizaci projektu „Rekonstrukce a dostavba areálu Údolní 53“ ztratí budova U4a svůj původní význam jako hlavní areálový vstup. Přístup veřejnosti k pamětní desce by pak byl omezený. Realizací uvedeného projektu se z budovy U5 stane hlavní areálová vstupní budova, a pamětní deska tak bude opět veřejně přístupná.

Vsetín

Přemístění válečného hrobu (pietního místa) číslo CZE7212-1205, pamětní desky věnované památce železničních zaměstnanců, umučených během druhé světové války, která se nachází na nádražní budově na pozemku číslo parcely 3147, katastrální území Vsetín, obec Vsetín. Deska bude přemístěna o asi 70 metrů na fasádu nové nádražní budovy, která bude postavena na pozemcích 3147 a 14632/29 katastrální území Vsetín, obec Vsetín. Důvodem přemístění válečného hrobu je plánovaná demolice stávající a výstavba nové nádražní budovy.



Pohled na pamětní desku v areálu Vysokého učení technického v Brně



Umístění a detail pamětní desky věnované památce železničních zaměstnanců umučených během druhé světové války

Spomyšl

Přemístění válečného hrobu (pietního místa) číslo CZE2114-27822, malého kamenného pomníku s pamětní deskou věnovanou památce padlých na konci druhé světové války. Pomník se nachází vedle dětského hřiště na pozemku číslo parcely 410/4, katastrální území Spomyšl, obec Spomyšl. Pomník bude přemístěn asi o 17 metrů blíže k autobusové zastávce v rámci stávajícího pozemku. Důvodem přemístění válečného hrobu je plánované rozšíření stávajícího dětského hřiště na multifunkční dětské hřiště i na místo, na kterém se předmětný válečný hrob nachází.

Nymburk

Přemístění válečného hrobu (pietního místa) číslo CZE2118-3196, pomníku věnovaného památce padlých v první a druhé světové válce, který se nachází na pozemku číslo parcely 310, katastrální území Drahelice, obec Nymburk. Pomník bude přemístěn o asi 30 metrů od původního místa, na nově budovaném náměstí na pozemek číslo parcely 594/9 katastrální území Drahelice, obec Nymburk. Důvodem přemístění válečného hrobu je plánovaná výstavba nových bytů v místě, na kterém se nyní pomník nachází.



Válečný hrob-pietní místo ve Spomyšli



Válečný hrob – pietní místo v Nymburce

Slezská Ostrava

Přemístění válečného hrobu (pietního místa) číslo CZE8119-7971, pomníku věnovaného památce padlých a umučených v letech 1939–1945, který se nachází na pozemku v soukromém vlastnictví číslo parcely 2760, katastrální území Slezská Ostrava, obec Ostrava. Pomník bude přemístěn na nedaleký pozemek číslo parcely 4808/1, katastrální území Slezská Ostrava, obec Ostrava. Důvodem přemístění pomníku je skutečnost, že po změně vlastníka nemovitosti, na které se válečný hrob nachází, se tento



Válečný hrob – pietní místo ve Slezské Ostravě

nachází na soukromém pozemku. Pomník bude přemístěn na pozemek vlastníka válečného hrobu, Městského obvodu Slezská Ostrava.

Horní Újezd

Přemístění válečného hrobu (pietního místa) číslo CZE5307-37873, pamětní desky věnované památce legionáře Jana Švece, který padl 26. června 1918 u stanice Šebarty na Sibíři. Pamětní deska byla původně umístěna na budově bývalé školy na pozemku číslo parcely 220, katastrální území Horní Újezd u Litomyšle, obec Horní Újezd. Nyní se budova opravuje a pamětní deska je umístěna ve sklepních prostorách budovy. Pamětní deska bude přemístěna na kamenný monolit k pomníku obětem první světové války, válečného hrobu číslo CZE5307-27612, na pozemek číslo parcely 696/4, katastrální území Horní Újezd u Litomyšle, obec Horní Újezd. Důvodem přemístění pomníku je umístění pomníku na důstojnější místo.



Horní Újezd – pamětní deska věnována legionáři Janu Švecovi a její původní umístění



Pomník obětem světové války v Horním Újezdě

Žádost o souhlas Ministerstva obrany s provedením jiné změny válečného hrobu

Miroslav

Provedení jiné změny válečného hrobu číslo CZE6212-17845, hromadného hrobu německých vojáků, který se nachází u bývalé márnice na katolickém hřbitově, pozemku číslo parcely 1245, katastrální území Miroslav, obec Miroslav. Hromadný hrob je označen dřevěnou plastikou bojovníka s mečem, která je umístěna na kamenném krychlovém podstavci. Jiná změna válečného hrobu spočívá ve výměně stávající dožilé dřevěné plastiky za kamennou desku, na které bude uveden nápis „DEN TOTEN SOLDATEN“ a jména pohřbených vojáků. Deska o velikosti 50 × 70 × 14 cm bude zhotovena z šedo-černé žuly.

Jiříkov

Provedení jiné změny válečného hrobu (pítní místo) číslo CZE8120-29004, kamenného pomníku se sousoším dvou vojáků, který je věnovaný památce padlým a obětem za osvobození a očistu pohraničí a jednomu padlému francouzskému válečnému zajatci. Pomník se nachází na pozemku číslo parcely 540/2, katastrální území Sovinec, obec Jiříkov. Na pomníku jsou umístěny dvě pamětní desky, které jsou v havarijním stavu.

Jiná změna válečného hrobu spočívá především ve výměně horní pamětní desky s nápisem „NA PAMĚŤ PADLÝM A OBĚTEM ZA OSVOBOZENÍ A OČISTU NAŠEHO POHRANIČÍ“ deskou s nápisem „NA PAMĚŤ OBĚTEM VÁLEK“. Druhá deska, která připomíná památku padlého válečného zajatce, kapitána francouzské armády Vincenta Giberta, bude také vyměněna a text bude upraven (slovo FRANC. bude nahrazeno slovem FRANCOUZSKÉ). Obě pamětní desky budou vyrobeny z černé žuly. Pomník byl zřízen po první světové válce a byl původně věnován památce 87 mužů padlých nebo nezvěstných v první světové válce. Jejich jména se bohužel nedochovala. Pokud by se jména při realizaci jiné změny válečného hrobu nebo někdy později podařilo dohledat, bude nezbytné tato jména na pomník vrátit. V tomto případě by se nejednalo o jinou změnu válečného hrobu a opětovné umístění jmen na pomník je možno provést bez vyžádání písemného souhlasu ministerstva.



Dřevěná plastika na válečném hrobu v Miroslavi



Válečný hrob v Jiříkově

Trutnov

Cílem navržené jiné změny válečného hrobu (pietního místa) číslo CZE5214-4807, památníku osvobození s pamětní deskou věnovanou památce československých letců padlých ve druhé světové válce, je jeho uvedení do původní historické podoby cihlového jehlanu. Umělecká výzdoba včetně nápisů bude vrácena zpět. Zachována zůstane i pamětní deska věnovaná padlým československým letcům. Pomník, který byl v roce 1975 přestavěn do současné podoby, se nachází na městském hřbitově, pozemku číslo parcely 1859/1, katastrální území Trutnov, obec Trutnov, je v havarijním stavu.



Válečný hrob v Trutnově – současný stav a plánovaná renovace pomníku do jeho původní historické podoby

Městská část Praha 3

Úprava válečného hrobu (pietního místa) číslo CZE0003-55957, pomníku věnovaného památce tří studentů místní školy „Na Pražačce“, kteří zemřeli dne 6. května 1945 v Pražském povstání. Pomník bude doplněn o dvě pamětní desky se jmény dalších obětí. Desky budou umístěny před stávající pomník a po instalaci se stanou jeho součástí. Osoby uvedené na pamětních deskách rovněž zahynuly ve dnech 5. – 8. května 1945 v Pražském povstání a jejich násilná smrt souvisí s událostmi ve škole „Na Pražačce“. Jejich umístěním tedy nedojde ke změně charakteru nebo určení památníku, ale o doplnění jmen, která na stávající pomník patří. V tomto případě se jedná o údržbu a úpravu válečného hrobu v souladu s § 2 odst. 5 zákona, již může vlastník provést i bez písemného souhlasu ministerstva.



Pomník věnovaný památce tří studentů školy „Na Pražačce“

Vydané souhlasy Ministerstva obrany s přemístěním a provedením jiné změny válečného hrobu

Lahovice, Lahovičky

Přemístění nezaevidovaného válečného hrobu (pietního místa) sestávajícího ze tří bronzových desek, věnovaných památce občanů Lahovic padlých v první světové válce. Pamětní desky se nacházely na fasádě domu Strakonická 24, katastrální území Lahovice, obec Praha – Lahovičky. V roce 2021 byla nemovitost prodána soukromému majiteli a při této příležitosti byly desky sejmuty. Desky byly v roce 2022 restaurovány, uloženy v prostorách Úřadu městské části, a nakonec budou umístěny na nedalekém válečném hrobu – pietním místě číslo CZE0016-20282, pomníku věnovanému památce občanů Lahovic, kteří padli v Květnové revoluci 1945. Pomník se nachází na pozemku číslo parcely 546/3, katastrální území Lahovice, obec Praha – Lahovičky.



Tři bronzové desky v Lahovicích

Pomník věnovaný památce občanů Lahovic, kteří padli v Květnové revoluci 1945.

Žádosti o vydání souhlasu Ministerstva obrany se zrušením válečného hrobu

Olešnice

Ministerstvo nevydalo písemný souhlas se zrušením válečných hrobů na katolickém hřbitově v Olešnici na Moravě. Jedná se o hroby čtyř vojnů německé armády.

Hrob	Jméno	Evidence VH
D III 4	Zappe Villi	CZE6202-14210
D III 5	Tirny Roger	CZE6202-13992
D III 5	Peter Helmut	CZE6202-14199
D III 5	Neznámý německý voják	CZE6202-14203

V roce 1967 byly tyto válečné hroby fakticky zrušeny a hrobová místa byla využita pro pohřbívání místních občanů. Pokud se na hřbitově (hrobovém místě) dosud nacházejí pohřbené ostatky německých vojáků, je toto hrobové místo (hrobová místa) válečným hrobem. To platí i v případě, že na tomto hrobovém místě byly v pozdější době pohřbeny pozůstatky jiné osoby. Výše uvedené válečné hroby se mohou zrušit až po exhumování ostatků pohřbených vojáků a vzhledem k tomu, že se jedná o hroby německých vojáků, musíme při zrušení postupovat v součinnosti s Německým spolkem pro válečné hroby (Volksbund). V každém případě je ale nezbytné, aby výše uvedené válečné hroby jejich vlastník neprodleně označil takovým způsobem, aby z označení hrobů bylo zřejmé, že se jedná o válečné hroby a kdo je v nich pohřben.



Válečné hroby v Olešnici

Žádosti vrácené k doplnění

Miroslav

Podanou žádost o vydání souhlasu s přemístěním a jinou změnou válečného hrobu s ostatky číslo CZE6212-17862 je nezbytné doplnit o další informace, případně jí nahradit žádostí novou.



Válečný hrob v Miroslavi

Podstatou válečného hrobu jsou dvě urny s popelem letců, vojáků Rudé armády, kteří zahynuli při letecké havárii dne 7. května 1945. Podle předložené dokumentace má být válečný hrob rozebrán a s jednotlivými částmi válečného hrobu naloženo různě:

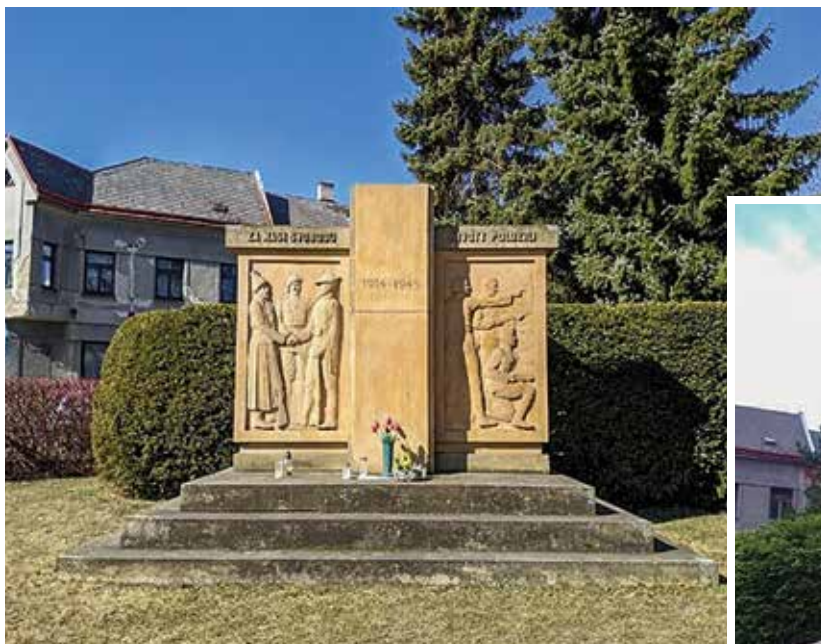
- Socha, která je součástí válečného hrobu, má být umístěna u severní fasády kulturního domu – v tomto případě se jedná o jinou změnu válečného hrobu.
- Urny se zpopelněnými ostatky vojáků Rudé armády mají být přemístěny na miroslavský katolický hřbitov – v tomto případě se jedná o jinou změnu a přemístění stávajícího válečného hrobu, protože urny jsou podstatou válečného hrobu. Pro vydání souhlasu ministerstva s těmito kroky předložená dokumentace neobsahuje dostatek informací. Předložená dokumentace se přemístěním válečného hrobu na hřbitov zabývá pouze okrajově a je zpracována tak, jako by se výše uvedený válečný hrob měl přemístit pouze v rámci stávajícího pozemku.

Ostatní správní řízení

Přibyslav

Ministerstvo povolilo prodloužení doby umístění sochy vojáka Rudé armády do depozitu města do 31. prosince 2025. Socha byla součástí válečného hrobu (pietního místa) CZE6102-27006, pomníku připomínajícího památku padlých, kteří zemřeli v období 1914 až 1945.

Dne 28. března 2022 ministerstvo vydalo písemný souhlas s odstraněním sochy z pomníku na dobu určitou do 31. prosince 2023 z důvodu její celkové rekonstrukce v sochařském ateliéru. Socha měla být následně uložena do depozitu a její další využití mělo být řešeno v rámci realizace připravovaného projektu revitalizace náměstí. Do původně stanoveného termínu (31. prosince 2023) měl vlastník válečného hrobu, Město Přibyslav, Bechyňovo náměstí 1, 582 22 Přibyslav, v souladu s vydaným souhlasem, uvést výše uvedený válečný hrob do původního stavu, nebo požádat ministerstvo o vydání písemného souhlasu s provedením jiné změny válečného hrobu, než je jeho údržba a úprava. Dne 23. listopadu 2023 obdrželo ministerstvo žádost vlastníka válečného hrobu o prodloužení doby umístění sochy vojáka Rudé armády v depozitu města do 31. 12. 2025.



Pomník připomínající památku padlých v letech 1914 až 1945 v Přibyslavi



Litoměřice

Žádost o odstranění pomníku „Čest a sláva sovětské armádě“ v Litoměřicích, Jiráskových sadech, evidenční číslo CZE4205-513 ze seznamu ruských válečných hrobů. Ruský válečný hrob je definován čl. 1 písm. b) Dohody mezi vládou České republiky a vládou Ruské federace o vzájemném udržování válečných hrobů, zveřejněné pod číslem 251/1999 Sb., místa na území České republiky. Je jím místo, kde jsou pochováni občané Ruska a občané bývalého Sovětského svazu, kteří zahynuli v důsledku války, ozbrojených konfliktů, v zajetí nebo v jeho důsledku, zahrnujíc v to hroby jednotlivců i hroby hromadné, hřbitovy nebo části hřbitovů, jakož i pomníky, mohyly a památníky na těchto místech postavené. Vzhledem ke skutečnosti, že na místě pomníku nejsou uloženy žádné lidské ostatky, nebyl pomník nikdy ruským válečným hrobem ve smyslu výše uvedené dohody. Předmětný pomník není ani válečným hrobem – pietním místem ve smyslu § 2 odst. 2 zákona.

Podle dostupných archivních dokumentů, zejména podle Soutěžních podmínek a směrnic k „Sochařsko architektonické soutěži na pomník Čest a sláva sovětské armádě v Litoměřicích“, vypsané Městským národním výborem Litoměřice v březnu 1972, pomník nepřipomínal žádné oběti, ale měl „přesvědčivým způsobem vyjadřovat naše přátelství, přátelství československého a sovětského lidu a vyzdvihnout internacionální jednotu našich národů“. Pomník „Čest a sláva sovětské armádě“ byl slavnostně odhalen 3. května 1975 při příležitosti 30. výročí osvobození naší vlasti v roce 1945. Vzhledem ke skutečnosti, že se v tomto případě nejedná o válečný hrob ve smyslu zákona, není ministerstvo oprávněno vstupovat do vlastnických práv vlastníka pomníku, Městského úřadu Litoměřice.



Pomník „Čest a sláva sovětské armádě“ v Litoměřicích

Účast na stavebním řízení ve věci:

- Komunikace ulice Ke Hřbitovu, Kojetice, Rekonstrukce místní obslužné jednopruhové obousměrné komunikace typu C, v dopravním režimu „zóna 30“.
- Novostavba pavilon ZŠ Žitomířská, Český Brod, změna stavby.
- Dostavba Základní školy a Gymnázia Trojská, stavební záměr na stavbu.
- D35 Sadová – Plotiště.

KONTROLNÍ ČINNOST

Ministerstvo průběžně kontroluje a vyhodnocuje plnění úkolů stanovených zákonem orgánům státní správy na stupni kraj, a to formou kontroly výkonu přenesené působnosti. Ministerstvo kontrolní systém nastavilo do podoby tříletého cyklu. V tomto tříletém cyklu provádíme kontrolu plnění zákona u každého krajského úřadu. Rozsah a forma kontroly je u všech krajských úřadů v průběhu kontrolního cyklu stejná. Při kontrole prověřujeme stav a úplnost evidence válečných hrobů v celém rozsahu, dále formu a výsledky koordinace péče o válečné hroby v rámci kraje, stejně tak kontrolní činnost krajského úřadu s důrazem na kontroly fyzického stavu válečných hrobů včetně financování péče o válečné hroby prostřednictvím krajských dotačních titulů. Zaměřujeme se rovněž na odstranění nedostatků zjištěných při minulé kontrole, zahrnutí válečných hrobů do územně analytických podkladů pořizovaných krajským úřadem a v neposlední řadě na řešení správních deliktů v souvislosti s péčí o válečné hroby. Největší důraz při každé kontrole klademe na prověření fyzického stavu vybraného vzorku válečných hrobů na území kraje. V roce 2023 jsme zahájili nový kontrolní cyklus, který ukončíme v říjnu 2025.

Naprostá většina kontrolovaných válečných hrobů s ostatky a pietních míst je ve velmi dobrém stavu.

Dlouhodobým problémem zůstává stav Vojenského hřbitova v Černovíře. Na této národní kulturní památce v Olomouci se již několik roků provádí pouze základní údržba travnaté plochy. Jednotlivé hroby vojáků z první světové války však nejsou identifikovány a nejsou řádně označeny.

V ojedinělých případech jsme zjistili příklady nedostatečné péče o válečné hroby, například v Opavě – Kateřinkách, kde se jedná o pietní místo číslo CZE8117-7752, které je ve špatném stavu a je u něj nezbytné provést zásadnější údržbu nebo celkovou opravu, a o válečný hrob s ostatky číslo CZE8117-57151, který je ve zcela havarijním stavu a vyžaduje celkovou rekonstrukci.

Trvalým problémem zůstává rozpoznatelnost válečných hrobů s ostatky na hřbitovech, tedy jejich odlišení od ostatních hrobů na hřbitově. Základním označením válečných hrobů je text na hrobovém zařízení, ze kterého je zřejmé, že v tomto hrobovém místě jsou pohřbeny ostatky osob, které naplňují ustanovení § 2 odst. 1 zákona. U soukromých hrobů však zpravidla žádné označení není, a proto jsou na hřbitovech jen s obtížemi dohledatelné.

V případech, kdy text na hrobovém zařízení nenaplňuje požadavky poznatelnosti válečného hrobu, bude v budoucnu nezbytné hrob vhodným způsobem označit tak, aby bylo patrné, že jsou v takovém hrobovém místě pohřbeny ostatky osob naplňující ustanovení § 2 odst. 1 zákona a že se tedy jedná o válečný hrob.



Příklad, kdy text na hrobovém zařízení nenaplňuje požadavky poznatelnosti válečného hrobu, na hrobovém zařízení je uvedeno pouze jméno rodiny. Navíc je hrob zarostlý a neudržovaný.

(zdroj: vlastní)

Počty fyzicky zkontrolovaných válečných hrobů v roce 2023

Kraj	Válečné hroby s ostatky		Pietní místa	
	Počet	Kontrolované obce	Počet	Kontrolované obce
Ústecký	17	Budyně nad Ohří, Čížkovice, Dobroměřice, Havraň, Chotěšov, Chožov, Otvice, Peruc, Postoloprty a Strupčice	38	Bitozeves, Černochoch, Dobroměřice, Havraň, Chotěšov, Chožov, Ječovice, Jenčice, Jirkov, Košnice, Křesín, Lenešice, Mšené-lázně, Nečichy, Otvice, Peruc, Podbradec, Postoloprty, Radovesice, Redhošť, Stradonice, Strupčice, Třebenice, Třtěno, Úpohlavy, Vrbice, Výškov, Žabovřesky nad Ohří a Želechovice
Plzeňský	414	4 pohřebiště v Plzni	26	Blížejov, Erpužice, Hněvnice, Horšovský Týn, Hradiště, Chotíkov, Chudenice, Křenice, Merklín, Město Touškov, Milavče, Němčice, Plzeň, Roupov, Stanětice, Úherce u Nýřan, Únějovice, Vřeskovice a Všepadly
	13	Erpužice, Horšovský Týn, Město Touškov, Milavče Nýřany, Plzeň, Úherce u Nýřan a Úlice		
Jihomoravský	Fyzická kontrola válečných hrobů ani pietních míst nebyla provedena			
Olomoucký	491	Pohřebiště ve Šternberku	33	Březsko, Dzbel, Habartice, Haňovice, Hanušovice, Horka nad Moravou, Hraběšice, Hvozď u Konice, Jesenec, Kociánov, Kopřivná, Lhota nad Moravou, Ludmírov, Maršíkov, Náklo, Nová Ves, Nové Losiny, Příkazy, Pusté Žibřidovice, Rapotín, Rejchartice, Skrbeň, Skřípov, Sobotín, Štěpánov u Olomouce, Velké Losiny a Vernířovice u Sobotína
	6	Dolní Temenice, Měrotín, Náklo, Šternberk a Šumperk		
Moravskoslezský	146	Pohřebiště v Opavě	20	Bolatice, Brumovice, Hlučín, Horní Suchá, Chuchelná, Malé Hoštice, Neplachovice, Oldřišov, Opava - Kateřinky, Skrochovice, Sudice, Štítina, Třebom, Vlaštovičky - Jarkovice
	24	Hněvošice, Horní Suchá, Kateřinky u Opavy, Moravská Ostrava, Neplachovice, Nový Bohumín, Oldřišov, Opava - Jaktař, Opava - Kylešovice, Opava-Předměstí, Orlová, Skrochovice, Slezská Ostrava, Strahovice, Svinov, Štítina, Vítkovice a Vlaštovičky		

PÉČE O ČESKÉ VÁLEČNÉ HROBY V ZAHRANIČÍ

Staráním se o hroby našich padlých vojáků udržujeme zároveň historickou paměť, vzpomínáme na ty, kteří by neměli být zapomenuti. Na základě mezinárodních konvencí a zejména bilaterálních dohod České republiky s Velkou Británií, Ruskem, Slovenskem, Slovinskem, Ukrajinou, Srbskem a Rumunskem platí zásada, že péče o válečné hroby připadá na vrub státu, na jehož území se nacházejí. Ne vždy tomu tak je. Zatímco český zákon pod pojem „válečný hrob“ zahrnuje i „pietní místo“, které připomíná válečnou oběť, avšak neobsahuje ostatky, v mezinárodních konvencích a bilaterálních dohodách je za válečný hrob považováno pouze místo s ostatky padlých vojáků. Český stát tak často musí zajistit péči o tato místa sám.

V Centrální evidenci je k 31. prosinci 2023 ve 47 státech evidováno 3666 českých válečných hrobů (VH) se 17547 připomenutými oběťmi. Oproti konci loňského roku došlo k nárůstu o 122 hrobů s 1347 oběťmi. Nejvíce českých válečných hrobů se nachází na Slovensku (962 VH s 3602 oběťmi), ve Francii (593 VH s 985 oběťmi), Polsku (529 VH s 2324 oběťmi), Velké Británii (396 VH s 640 oběťmi), Itálii (356 VH s 1344 oběťmi), Rusku (237 VH s 3454 oběťmi), Slovinsku (154 VH s 510 oběťmi) a na Ukrajině (144 VH s 2739 oběťmi).

Menší počty v řádech desítek se nacházejí v Belgii (61 VH s 62 oběťmi), Maďarsku (30 VH se 70 oběťmi), Nizozemsku (28 VH s 54 oběťmi), Německu (21 VH s 223 oběťmi), Uzbekistánu (18 VH s 965 oběťmi), Rakousku (14 VH s 96 oběťmi), Izraeli (14 VH se 14 oběťmi), Libyi (13 VH s 15 oběťmi), Kanadě (10 VH s 15 oběťmi), Srbsku (10 VH se 101 oběťmi). Jednotky pak evidujeme v Chorvatsku (8 VH se 14 oběťmi), Egyptě (7 VH s 12 oběťmi), na Bahamách (7 VH s 12 oběťmi), v Jemenu (7 VH s 10 oběťmi), Kazachstánu (5 VH se 40 oběťmi), Kyrgyzstánu (4 VH se 33 oběťmi), Singapuru (4 VH se 7 oběťmi), Portugalsku (4 VH se 4 oběťmi), Řecku (3 VH s 8 oběťmi) a Panamě (3 VH se 3 oběťmi).

Jeden až dva válečné hroby se pak nacházejí v Rumunsku (2 VH se 47 oběťmi), Bosně a Hercegovině (2 VH se 4 oběťmi), Austrálii (2 VH se 2 oběťmi), Indii (2 VH se 2 oběťmi) a Libanonu (2 VH se 2 oběťmi). Po jednom válečném hrobu evidujeme na území Číny (55 obětí), Moldavska (32 obětí), Běloruska (15 obětí), Afghánistánu (15 obětí), Filipín (7 obětí), Japonska (5 obětí), Kosova (2 obětí), Sýrie (2 obětí). V Černé Hoře, Gruzii, Hongkongu, Lucembursku, Makedonii a Turecku evidujeme po jednom padlém.

Zaměříme se proto na země s největším počtem českých válečných hrobů, jež byly v uplynulém roce dějištěm hlavních pietních akcí, pořádané ministerstvem ve spolupráci s jejich partnery v paměťové politice. V následující části zrekapitulujeme naše loňské aktivity v agendě péče o válečné hroby a pietní místa na území Ukrajiny, Slovenska, Polska, Moldavska a Kanady.

Situace na Ukrajině (144 VH s 2739 oběťmi)

Pokračujeme v evidování vojáků pocházejících ze současného území České republiky padlých v rakousko-uherské armádě. Jejich počet stoupl na 1275 a tvoří již téměř polovinu všech evidovaných obětí. Padlých československých legionářů uvádíme 612 a z druhé světové války evidujeme 809 československých vojáků. V bojích o československé hranice padlo na Podkarpatské Rusi 43 příslušníků československé branné moci.

Hrdinství československých vojáků, kteří při osvobození ukrajinského Kyjeva před 80 lety položili životy, si 12. listopadu 2023 připomněla přímo na Ukrajině ministryně obrany Jana Černochová. V tehdejších bojích hrála významnou úlohu 1. československá samostatná brigáda v SSSR. Ministryně Černochová s delegací absolvovala celou bojovou cestu Čechoslováků od Ljutěžského předmostí, přes „závod Bolševik“ až k hlavnímu vlakovému nádraží a řece Dněpru.



V červenci jsme slavnostně odhalili rekonstruovaný válečný hrob rakousko-uherských vojáků ve Starém Martynivě.



Poradce ministryně obrany Martin Žour předal plaketu Péče o válečné hroby panu Juriji Fatulovi, jenž se významným způsobem zasloužil o obnovu válečného hrobu. Docent Fatula je vedoucím chirurgického oddělení v užhorodské nemocnici, jež operuje a navrácí do života ukrajinské vojáky raněné v bojích s ruským agresorem. Obnovou prooválečných hrobů se zabývá ve svém volném čase.



Jmenovitě je zde připomenuto 707 padlých vojáků z doplňovacích velitelství v Jindřichově Hradci, Plzni, Olomouci, Chebu a Českých Budějovicích.



Pietní akt u památníku v muzejním komplexu v Novo Petrovce za účasti paní ministryně Jany Černochové

Osvobození Kyjeva v listopadu 1943 je považováno za nejúspěšnější operaci československých pozemních vojsk za druhé světové války. 1. československá samostatná brigáda, která měla na osvobození zásadní podíl, se zde nesmazatelně zapsala do bojů na východní frontě ve druhé světové válce. Na 3500 našich vojáků zde dokázalo od 5. do 6. listopadu během dvou dnů při útočné operaci osvobodit jednu z významných evropských metropolí, která je považována i za kolébkou československých legií.

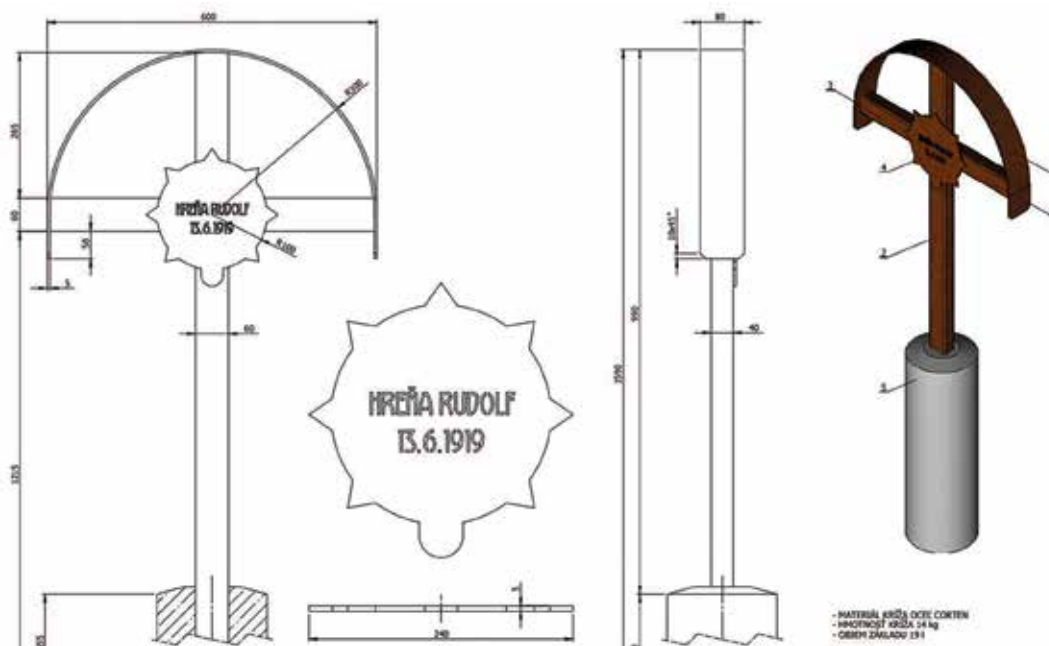
„V mých prioritách pro Ministerstvo obrany, v Desateru pro obranu, uvádím jako jeden z hlavních bodů udržování a budování vojenských tradic, připomínání významných výročí a hrdinů. Tak jako jsem považovala za správné, i přes těžkou bezpečnostní situaci, navštívit a poklonit se našim padlým začátkem letošního března v Sokolovu, považovala jsem teď za správné uctít památku našich vojáků přímo v Kyjevě,“ uvedla ministryně obrany Černochová, která do Kyjeva dorazila s delegací mimo jiné u příležitosti Dne válečných veteránů.

„Osobně jsem absolvovala celou bojovou cestu naší jednotky od Ljutěžského předmostí přes „závod Bolševik“ (původní továrna českého podnikatele Josefa Křivánka) až k hlavnímu vlakovému nádraží a řece Dněpru. Měla jsem tu čest položit květiny na válečných hrobech našich vojáků na Lukjanivském a Svjatošinském hřbitově, a dokonce i na znovuobjeveném hřbitově v Děgťarjách,“ řekla. „To, co dokázali naši vojáci v Kyjevě v listopadu 1943, zasluhuje nesmírný obdiv a nesmazatelně se zapsalo do tradic naší armády. Považuji také za symbolické, že jsem navštívila Kyjev v době, kdy Ukrajina čelí bezprecedentnímu ruskému útoku. Při jednom z pietních aktů jsme byli svědky hluboké a dojemné vděčnosti staršího člověka, který spatřil na uniformě plukovníka Roberta Speychala českou vlajčku, chytil jej za ruku a děkoval se slzami v očích za naši pomoc,“ uzavřela ministryně obrany.

Součástí delegace byl velvyslanec České republiky na Ukrajině Radek Pech, přidělenec obrany České republiky na Ukrajině brigádní generál František Ridzák, ředitel Vojenského historického ústavu Praha brigádní generál Aleš Knížek, ředitel Odboru pro válečné veterány a válečné hroby plukovník Robert Speychal, Martin Ondráček, iniciátor akce „Dárek pro Putina“, a za o. p. s. Sokolovo Martin a Jarmila Žourovi. Části pietních aktů se zúčastnili zástupci Velvyslanectví Slovenské republiky.

Situace na Slovensku (962 VH s 3 602 oběťmi)

Pokračujeme v obnově válečných hrobů československých vojáků padlých v bojích proti Maďarům a maďarským bolševikům v letech 1918–1919, a to téměř výhradně ve spolupráci s Nadáciou M. R. Štefánika (dále jen „nadace“). Slovenští partneři na úrovni státní správy (péče o válečné hroby je v gesci Ministerstva vnitra Slovenské republiky) při obnově těchto válečných hrobů nevyvíjejí žádnou iniciativu.



Ve spolupráci s nadací jsme nechali vytvořit typizovaný kříž s prvorepublikovou hvězdicí osazovanou na válečné hroby a typickou slovenskou stříškou. Tyto kříže jsou osazovány na jednotlivé válečné hroby, kde se náhroby se jmény nedochovaly.



Obnovený válečný hrob Antonína Klementa z Plzně v Čířárech u Levic



Obnovené válečné hroby šesti českých vojáků v Klenově u Margecan



Obnovený válečný hrob Čeňka Fišera z Lysé nad Labem v Kostolanech nad Hornádem u Košic



*Obnovený válečný hrob
slovenského vojáka
Jozefa Pilka v Malé
Lodině u Margecan*



Obnovený válečný hrob slovenského vojáka Jána Hudáka v Pečovské Nové Vsi u Prešova



Obnovený válečný hrob slovenského vojáka v Samudovcích u Michalovců



Obnovený válečný hrob slovenského vojáka ve Štrkovci u Rimavskej Soboty



*Obnovený válečný hrob
českého vojáka Jaroslava
Hrušky ve Velkém Folkmaru
u Margecan*



Obnovený válečný hrob Josefa Košťála z Berouna v Žipově u Margecan



Obnovený válečný hrob českého vojáka Ferdinanda Neuzila v Jablonci u Senice v prosinci slavnostně odhalil český přidělenec obrany.



Obnovený válečný hrob českého vojáka Michala Bendy v Senici v prosinci slavnostně odhalil český přidělenec obrany.



Rekonstruovaný hrob dvanácti československých vojáků v Kotešové u Žiliny v prosinci odhalila delegace odboru a nadace. Ředitel odboru plk. Ing. Robert Speychal při této příležitosti předal plaketu Péče o válečné hroby místnímu poslanci a aktivistovi Martinu Gacíkovi.

Situace v Polsku (529 VH s 2 324 oběťmi)

Zahájili jsme práce na identifikaci československých vojáků, kteří padli a zemřeli na polském území v rámci Karpatsko-dukelské operace v roce 1944. Ke konci roku jsme vytřídili z archivních dokumentů přes 900 obětí. O toto číslo znatelně stoupl celkový počet evidovaných obětí.



V rámci pietní cesty v březnu delegace odboru a Československé obce legionářské na britském hřbitově v Poznani uctila památku českého letce Arnošta Valentý popraveného po útěku ze zajateckého tábora v březnu 1944.



Ve slezských Glubszycích delegace odboru uctila památku šesti příslušníků československých ozbrojených sil zavražděných henleinovci v září 1938.

Situace v Moldavsku (1 VH s 27 oběťmi)

Jak jsme psali v části Klíčové okamžiky, byl v listopadu v Kišiněvě odhalen válečný hrob věnovaný památce československých legionářů. Tito dobrovolníci se dostali do Kišiněva díky intervenci M. R. Štefánika, který na podzim 1916 podnikl misi do Rumunska, aby vyreklamoval pro Francii z tamních táborů zajatce alsasko-lotrinského původu, Čechoslováky a Jihoslovany. V lednu 1917 tak do Kišiněva, ležícího v tehdejší besarabské gubernii carského Ruska, přicestovalo asi 1 100 zajatců. Zatímco přes pět set Jihoslovanů pokračovalo do Oděsy do Srbské legie, asi padesát Alsasanů s více než pěti sty Čechů a Slováků se zotavovala před další cestou do Francie. Následkem věznění v rumunských zajateckých táborech a epidemie tyfu, která se mezi nimi po propuštění rozšířila, jich několik desítek v Kišiněvě zemřelo. Zhruba čtyři stovky dobrovolníků odcestovaly ve dvou transportech v červnu a červenci 1917 přes Archangelsk do Francie, kde se staly základem tvořících se 21. a 22. československého pluku legií.

Při přípravě projektu obnovy pomníku legionářů v Kišiněvě se ukázalo, že neexistuje žádný oficiální nebo neoficiální seznam zemřelých – a to ani na české straně, ani v moldavských či rumunských archivech. Vycházet tak bylo možné pouze z publikovaných soudobých snímků pomníku. Kvalita dobových reprodukcí ale nebyla dostatečná. Teprve šťastný nález zdrojové fotografie umožnil spolehlivý přepis všech 31 uvedených jmen. Nicméně na základě dalšího archivního výzkumu jsme počet zredukovali na 27. V případě dohledání dalších jmen je možnost jejich doplnění na stávající desky.



Obnovený válečný hrob věnovaný památce československých legionářů v Kišiněvě

Situace v Kanadě (10 VH s 15 oběťmi)

Čtrnáct československých vojáků zahynulo při výcviku v průběhu druhé světové války. Většinou se jednalo o příslušníky Royal Air Force (dále jen „RAF“). V září byl původní hrob československého legionáře Františka Kučírka, který zemřel ve Valcantierech v červenci 1920, doplněn o náhrobní kámen s identifikačními údaji a legionářskou symbolikou.



Válečný hrob československého legionáře Františka Kučírka

JEDNÁNÍ K OBNOVĚ ČESKÝCH VÁLEČNÝCH HROBŮ NA SLOVENSKU

V červenci proběhla rekognoskace a jednání k obnově českých válečných hrobů v Novém Městě nad Váhom, Kálnici, Kotešové, Brodně, Nezbudské Lúčce, Vrútkách, Turanech, Dolném Kubíně, Ružomberku, Popradě, Spišské Nové Vsi, Hendrichovcích, Pečovské Nové Vsi, Orkucanech, Šarišských Michalanech, Žipově, Klenově, Kysaku, Velké a Malé Lodině, Ružině, Velkém Folkmaru, Kostolanech nad Hornádem, Milhosti, Komárovcích, Poproči, Jasově, Štósu, Slavci, Silické Brezové, Čoltově, Lence, Štrkovci, Velkých Túrovcích, Čifárech, Velkém Dúru, Kálné nad Hronom, Vráblich, Nitře, Perneku, Jablonici, Senici a Kútech.

V prosinci se uskutečnilo 18. zasedání Společné česko-slovenské mezivládní komise pro péči o válečné hroby, na kterém jsme naše slovenské partnery informovali o zásadních změnách ve struktuře

péče o válečné hroby na ministerstvu. Požádali jsme je o pomoc a podporu v projektech obnovy společných válečných hrobů vojáků padlých a zemřelých v bojích proti Maďarům a maďarským bolševikům v letech 1918–1919 v Trnavě, Ružomberku, Banské Štiavnici, Levicích, Šahách, Lučenci, Turni nad Bodvou, Nitře a Medzevu.



Na závěr jednání členové komise položili věnce k novému hrobu slovenského Neznámého vojína na nábřeží Dunaje.



Závěrečná fotografie z 18. zasedání Společné česko-slovenské mezivládní komise pro péči o válečné hroby

Jednání k obnově českých válečných hrobů v Polsku

Také v roce 2023 jsme pokračovali v jednáních k obnově a rekonstrukci válečných hrobů v Polsku. V březnu proběhla služební cesta do Lodže, Poznani a Vroclavi. Na jednáních jsme diskutovali možnosti hromadných exhumací v souvislosti s probíhající debatou kolem Ďáblického hřbitova v Praze, v jejíž komisi vytvořené Úřadem vlády jsou i zástupci Odboru pro válečné veterány a válečné hroby. Polský Instytut pamięci narodowej představuje ve světovém měřítku špičku v oblasti identifikace a exhumace obětí nacistického a komunistického režimu.

Ústav archeologie při lodžské univerzitě – Instytut archeologii Uniwersytetu Łódzkiego – se dlouhodobě zabývá a vydává vědecké publikace k tématu archeologie první světové války. S archeology jsme projednávali budoucí spolupráci při péči o válečné hroby našich vojáků na území Polska a upozornili jsme je na možnosti financování formou daru do zahraničí, který poskytuje vláda České republiky. Polské partnery jsme zpravili o našem projektu na Dukle a žádali jsme je o podporu.

Jednání k obnově českých válečných hrobů v Kazachstánu

Návštěva Kazachstánu delegace vedené místopředsedou Poslanecké sněmovny navázala na naše předchozí služební cesty do Uzbekistánu (2021) a Kyrgyzstánu (2022). Středoasijské republiky, na jejichž území jsou pochovány ostatky více jak 10 tisíc válečných zajatců první světové války pocházejících z území dnešní České republiky, jsou perspektivním regionem k rekonstrukci a zřizování válečných hrobů. Jednání probíhala na úrovni akimátů (regionálních vlád), kdy nám byla vyjádřena podpora. Česká strana přislíbila maximální podporu při vyhledávání archivních dokumentů a válečných hrobů vojáků kazašské národnosti padlých a zemřelých na území Československa za druhé světové války.

V současnosti v Kazachstánu evidujeme 606 našich zemřelých v 11 hlavních lokacích. V první fázi chceme opravit existující válečný hrob ve Fort Ševčenko u Kaspického moře, zřídít centrální válečný hrob ve třetím největším městě Šymkentu a obnovit válečný hrob našim legionářům v severokazašském Petropavlovsku.



Válečný hrob ve Fort Ševčenku

Jednání k obnově českých válečných hrobů k Německu

V prosinci se konala schůzka zástupců odboru s představiteli bavorské státní kanceláře a města Mnichov. Za českou stranu se schůzky účastnil i vojenský přidělenec ve Spolkové republice Německo a generální konzulka v Mnichově. Projednávali jsme témata týkající se mnichovského hřbitova v Perlacher Forst.

Prvním tématem byla možná exhumace ostatků českého odbojáře Ing. Karla Hladečka popraveného v Mnichově a jejich následná repatriace do České republiky. Této části jednání se účastnila i zástupkyně rodiny. Karel Hladeček je pohřben v části hřbitova nazvané Čestný háj II spolu s dalšími 94 popravenými (z toho 64 československých občanů). Případná exhumace na tomto pohřebišti se ukázala být značně komplikovaná a německá strana nabídla alternativu v podobě celkové úpravy pohřebiště a tvorby informačních panelů, které by návštěvníkům hřbitova přiblížily Hladečkův životní osud. Konečné rozhodnutí bylo na zástupkyni rodiny, která přistoupila na alternativní řešení, což náš odbor plně respektoval.

V druhé části jednání se řešila exhumace příslušníků paravýsadků Iridium a Bronze, kteří zemřeli ve dvou letadlech RAF, sestřelených u Mnichova v březnu 1943. Jejich ostatky byly pohřbeny na pohřebišti tzv. „Vysídlených osob“. Jedná se o pohřebiště, kam byly ukládány ostatky například nuceně nasazených, zahraničních dělníků apod., kteří zemřeli v Mnichově v období druhé světové války. Zde nám zástupci německé strany vyšli plně vstříc a slíbili provedení sond na pohřebišti na jaře roku 2024, které by prověřily možnosti exhumace. Pokud se exhumace ostatků našich výsadkářů ukáže jako proveditelná, budou následovat jednání o jejich pohřbení na vojenském hřbitově CWGC v Durnbachu, kde jsou pohřbeny posádky obou letounů RAF. Druhou variantou je převoz padlých do České republiky.



Záběr na pohřebiště tzv. „Vysídlených osob“

OCENĚNÍ ZA PÉČI O VÁLEČNÉ HROBY

K ocenění osobního přínosu v oblasti péče o válečné hroby zřídilo v lednu 2006 ministerstvo pamětní plaketu Péče o válečné hroby. Pamětní plaketu udělujeme právníckým a fyzickým osobám, které se významným způsobem zasloužily o péči, údržbu a úpravu válečných hrobů v České republice a v zahraničí, anebo se významně angažovaly v oblasti péče o válečné hroby.

Základním motivem averzu pamětní plakety je plamen, symbolizující jak vše spalující oheň války, tak plamínek svíček na hrobech padlých, i přeneseně věčnou paměť na válečné oběti, kterou je třeba neustále udržovat a ochraňovat. Tvar připomíná také slzu odkazující na smutek pozůstalých. Základní motiv je doplněn stylizovanou stélou s českým lvem, která odkazuje na hroby československých a českých vojáků, padlých za vlast po celém světě.



Předání plakety Péče o válečné hroby konzulu ČR v Moldavsku Štěpánu Gilarovi a předsedovi občanského sdružení Monumentum Julianu Rusanovschimu za obnovu válečného hrobu čs. legionářů v Kišiněvě



Počty pamětních plaket udělených v letech 2006 až 2023

	2006–2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Celkem
Praha	9								9
Jihočeský	36		12	1				1	50
Jihomoravský	3								3
Karlovarský	11		3						14
Královéhradecký	14					10	20	1	45
Liberecký	7	5		16				1	29
Moravskoslezský	38								38
Olomoucký	9							1	10
Pardubický	28	4		7				7	46
Plzeňský	36			10					46
Středočeský	27	8	12					1	48
Ústecký	4							2	6
Vysočina	48	4							52
Zlínský	46	6	2		2				56
Ostatní	39	14	1	42		6		7	108
Celkem uděleno v ČR	355	41	30	76	2	16	20	21	561
Bulharsko	5								5
Rusko	45		2						47
Ukrajina	18	4	8	2		1		1	34
Itálie	10		6						16
Polsko	12								12
Francie	3						3		6
Maďarsko	3								3
Slovensko				1	2	3	3	3	12
Anglie	1								1
Nizozemsko							11	1	12
Moldavsko								2	2
Celkem uděleno v zahraničí	97	4	16	3	2	4	17	7	150
Celkem	452	45	46	79	4	20	37	28	711

V roce 2023 jsme ocenili plaketou za péči o válečné hroby na území České republiky 7 právnických a 14 fyzických osob. Plaketu jsme předali:

- pracovním krajských úřadů Ústeckého, Královéhradeckého, Olomouckého, Středočeského, Jihočeského a Libereckého kraje Monice Bendlové, Věře Doležalové, Svatavě Grygarové, Anetě Krombholzové, Zuzaně Lerchové a Pavle Mikešové za dlouhodobě příkladnou koordinaci péče o válečné hroby ve svém kraji;
- městyse České Heřmanice a obcím Němčice, Řetová, Sopotnice, Stašov, Vranová Lhota a Živanice (Pardubický kraj) za celkovou rekonstrukci nebo opravu válečných hrobů na území obcí;
- Marku Fišerovi, Tomáši Jaklovi a Tomáši Kykalovi (zaměstnanci Vojenského historického ústavu Praha) za dlouhodobou badatelskou práci k zachování památky vojáků padlých v první a druhé světové válce a za související publikační činnost;
- Martinu Herzánovi za dlouhodobou údržbu pomníků padlých vojáků, péči o památku československých vojenských letců a za publikační činnost o historii bezpečnostních složek;
- Jaroslavu Mochorovičovi za významný podíl na vyzvednutí ostatků československé osádky bombardéru Wellington 311. československé bombardovací perutě RAF a za organizaci pietního aktu v Bergen op Zoom.
- V zahraničí jsme udělili 7 pamětních plaket:
- Vitalii Bakovi za příkladnou péči o československé válečné hroby na Ukrajině;
- Martinu Gácikovi za významnou pomoc při obnově pomníku padlých československých vojáků v Kotešové;
- Lubici Kňazovičové za významný přínos při obnově válečného hrobu Michala Bendy v Senici;
- Miloslavu Čaplovičovi za příkladnou péči o československé válečné hroby na Slovensku;
- Janu de Vries za významný podíl při nalezení ostatků československé osádky letounu Wellington 311. československé bombardovací perutě RAF, který havaroval v obci Nieuwe Niedorp v Severním Holandsku dne 23. června 1941;
- Štěpánu Gilarovi a Iulianu Rusanovschimu za významný podíl na obnově válečného hrobu – pomníku československým legionářům v Kišiněvě.

DOTACE

Ministerstvo finančně podporuje péči o válečné hroby prostřednictvím dotačního programu Zachování a obnova historických hodnot I, vyhlášeného na roky 2020–2029 v celkovém objemu 170 milionů Kč. Z toho plánujeme využít 120 milionů Kč na péči o válečné hroby v České republice a 50 milionů na finanční dary na péči o české válečné hroby v zahraničí.

Finanční prostředky na zabezpečení péče o válečné hroby v České republice ministerstvo poskytuje prostřednictvím účelových dotací oprávněným žadatelům podle zákona. Na poskytnutí dotace není právní nárok.

Program jsme nastavili tak, abychom trvale uspokojili minimálně 60 % podaných žádostí.

Žádosti o poskytnutí dotace na péči o válečné hroby posuzujeme a následně bodově hodnotíme ve dvou krocích:

1. bodové hodnocení žádostí dle stanovených kritérií;
2. bodové hodnocení vybraných žádostí členy komise pro válečné hroby prostřednictvím preferenčních bodů.

Žádosti bodově ohodnotíme podle stanovených priorit. Největší bodové ohodnocení získá žádost, která nejvíce vyhovuje zásadám:

- a) Péče především o již existující válečné hroby, které jsou v důsledku jejich stáří a působení povětrnostních podmínek ve špatném stavu, a jež upřednostňujeme před ostatními cíli.
- b) Péče o válečné hroby, které dokumentují činnost (účast) osob, které zahynuly v konkrétní odbojové akci nebo vojenské operaci v době druhé světové války, a jež upřednostňujeme před ostatními válečnými hroby.
- c) Péče o válečné hroby s ostatky osob, které zahynuly v důsledku aktivní účasti ve vojenské operaci nebo v důsledku válečného zajetí, anebo s ostatky osob, které zahynuly v důsledku účasti v odboji nebo vojenské operaci v době války, a jež upřednostňujeme před pietními místy, která jsou především symboly, připomínající válečné události a tyto oběti.
- d) Efektivního využití dostupných finančních prostředků – smyslem je přidělení dotací na péči o co největší počet válečných hrobů a vést oprávněné žadatele.
- e) Podpory menších obcí (55 % všech obcí má méně než 500 obyvatel), pro které je složitější nalézt ve svém rozpočtu dostatek finančních prostředků na péči o válečný hrob a podporu vlastníků válečných hrobů, před městy (4 % všech obcí má více než 5000 obyvatel), která hospodaří s větším obecním rozpočtem.
- f) Trvalého informování veřejnosti o finančním podílu ministerstva na péči o konkrétní válečný hrob.
- g) Jednou z priorit je, aby se válečné hroby nacházely (pokud je to možné) na veřejných prostranstvích, která jsou občany běžně navštěvována i mimo konání oficiálních pietních aktů.

Žádost může získat maximálně 300 bodů.

Do bodového hodnocení dále vstupují členové Mezirezortní koordinační komise pro válečné hroby, kdy každý člen komise má k dispozici 50 preferenčních bodů, které může dle svého uvážení rozdělit mezi maximálně tři žádosti, a to v hodnotách: jedna žádost 25 bodů, jedna žádost 15 bodů a jedna žádost 10 bodů.

Na základě IV. výzvy k podání žádosti o dotace na zabezpečení péče o válečné hroby jsme obdrželi prostřednictvím webové aplikace informačního systému RISPF 94 žádostí v celkovém objemu 29829935,00 Kč. Z toho tři žádosti nesplňovaly definiční znaky válečného hrobu dle zákona, jednu žádost jsme vyřadili z formálních důvodů a dvě žádosti nebyly podány písemně.

Do výběrového řízení pro poskytnutí dotací na péči o válečné hroby jsme zařadili 84 žádostí v celkovém objemu 28889898 Kč.

V návaznosti na vyhodnocení žádostí, počtu dosažených bodů a finančních prostředků vyčleněných k poskytnutí dotací na péči o válečné hroby jsme vypracovali návrh pořadí na poskytnutí dotací. O účelových dotacích na rok 2023 následně jednala Mezirezortní koordinační komise pro válečné hroby

dne 27. června 2022 a stanovila návrh pořadí žádostí, ve kterém budou žadatelé až do vyčerpání finančních zdrojů uspokojeni.

Návrh komise jsme posléze předložili ke schválení řediteli odboru, který rozhodl v roce 2023 o poskytnutí dotací na péči o válečné hroby v celkovém objemu 17284177 Kč. Na základě žádosti příjemce dotace ředitel rozhodl o navýšení limitu o 71 600 Kč u akce č. 21 Římskokatolická farnost Vřestary.

Skutečné čerpání přidělených finančních prostředků žadateli o dotace uvádíme v tabulce.

Přehled poskytnutých a skutečně čerpaných finančních prostředků přidělených žadatelům v roce 2023 – víceleté akce

P. č.	Příjemce dotace	Název akce	Parametry ks		Poskytnutá dotace	Skutečné čerpání	Vratka	Poznámka
			VH	PM				
1	Město Orlová	Orlová – obnova památníku padlým za Těšínsko na hřbitově v Orlové	1	0	1 393 700,00	1 393 700,00	0,00	Realizace akce 2021–2023
2	Město Hranice	Hranice – oprava mauzolea obětí první světové války	1	0	309 964,00	309 964,00	0,00	Realizace akce 2022–2023

Přehled poskytnutých a skutečně čerpaných finančních prostředků přidělených žadatelům v roce 2023

P. č.	Příjemce dotace	Název akce	Parametry ks		Poskytnutá dotace	Skutečné čerpání	Vratka	Poznámka
			VH	PM				
1	Obec Chotilsko	Chotilsko – oprava válečného hrobu obětí druhé světové války	1	0	77 440,00	75 280,00	2160,00	Snížení ceny výběrovým řízením
2	Obec Podbřežice	Podbřežice – oprava pomníků obětem světových válek	0	2	95 280,00	95 280,00	0,00	
3	Obec Újezd	Újezd – oprava válečných hrobů obětí druhé světové války	3	0	126 324,00	126 324,00	0,00	
4	Obec Světí	Světí – oprava válečného hrobu obětí druhé světové války	1	0	62 820,00	62 820,00	0,00	
5	Obec Mořice	Mořice – oprava válečného hrobu obětí druhé světové války	1	0	83 440,00	83 440,00	0,00	
6	Římskokatolická farnost Dohalice	Dohalice – oprava válečných hrobů obětí prusko-rakouské války r. 1866-1. etapa	4	0	206 368,00	206 368,00	0,00	
7	Obec Sruby	Sruby – oprava válečného hrobu obětí druhé světové války a pomníku obětem první světové války	1	1	167 120,00	167 120,00	0,00	
8	Obec Hnojice	Hnojice – oprava pomníků obětem světových válek	0	3	283 360,00	282 964,00	396,00	Snížení ceny na základě výběrového řízení
9	Obec Zbrašín	Zbrašín – oprava pomníku obětem světových válek	0	1	95 832,00	83 647,00	12 185,00	Snížení ceny na základě výběrového řízení
10	Obec Vykáň	Vykáň – oprava válečného hrobu obětem druhé světové války a pomníku obětem první světové války	1	1	455 652,00	455 652,00	0,00	
11	Město Třebenice	Třebenice – oprava pomníků obětem světových válek	0	3	195 923,00	195 923,00	0,00	
12	Obec Rudimov	Rudimov – oprava pomníků obětem světových válek	0	2	51 571,00	51 571,00	0,00	
13	Obec Pravonín	Pravonín – oprava pomníku obětem světových válek	0	1	59 518,00	59 518,00	0,00	
14	Obec Bukovina nad Labem	Bukovina nad Labem – oprava pomníku obětem první světové války	0	1	53 360,00	53 360,00	0,00	
15	Obec Vilémovice	Vilémovice – oprava pomníku obětem první světové války	0	1	62 960,00	62 960,00	0,00	
16	Obec Hlinná	Hlinná – oprava pomníku obětem první světové války	0	1	91 200,00	91 200,00	0,00	
17	Obec Slavkov	Slavkov – oprava pomníků obětem světových válek	0	2	265 944,00	243 866,85	22 077,15	Snížení ceny na základě výběrového řízení
18	Obec Seninka	Seninka – rekonstrukce pomníku obětem první světové války	0	1	115 516,00	115 516,00	0,00	
19	Obec Naloučany	Naloučany – oprava pomníků obětem první světové války	0	2	63 848,00	63 848,00	0,00	
20	Obec Malhotice	Malhotice – oprava pomníku obětem první světové války	0	1	53 530,00	53 530,00	0,00	
21	Římskokatolická farnost Všestary	Všestary – oprava válečných hrobů a pomníku obětem prusko-rakouské války r. 1866-1. etapa	2	1	131 200,00	131 200,00	0,00	Na základě výběrového řízení dotace navýšena o 71 600,00 Kč
22	Město Chrastava	Chrastava – oprava válečného hrobu obětí druhé světové války	1	0	161 413,00	161 413,00	0,00	
23	Obec Třebihošť	Třebihošť – oprava pomníku obětem světových válek	0	1	116 000,00	69 030,00	46 970,00	Snížení ceny – dodavatel nebyl plátcem DPH
24	Městys Neustupov	Neustupov – oprava pomníku obětem první světové války	0	1	68 240,00	62 440,00	5 800,00	Uzavřená smlouva o dílo v režimu přímého zadávání
25	Obec Krhanice	Krhanice – rekonstrukce válečného hrobu obětí druhé světové války	1	0	351 189,00	298 822,00	52 367,00	Na základě výběrového řízení vybrán dodavatel s nižší cenou
26	Statutární město České Budějovice	České Budějovice – oprava válečných hrobů a pomníků obětem světových válek	2	2	629 200,00	629 200,00	0,00	
27	Obec Kropáčova Vrutice	Kropáčova Vrutice – oprava válečného hrobu a pomníků obětem světových válek	1	5	1 194 734,00	1 194 734,00	0,00	
28	Město Vracov	Vracov – oprava pomníku obětem světových válek	0	1	64 800,00	64 800,00	0,00	

P. č.	Příjemce dotace	Název akce	Parametry ks		Poskytnutá dotace	Skutečné čerpání	Vratka	Poznámka
			VH	PM				
29	Obec Slatina	Slatina - oprava památníku obětem světových válek	0	1	229416,00	0,00	229416,00	Odstoupení od realizace akce - nevyhovující rozpočet
30	Obec Beňov	Beňov - oprava pomníku obětem první světové války	0	1	76260,00	76260,00	0,00	
31	Římskokatolická farnost u kostela sv. Antonína Praha - Holešovice	Praha - Holešovice - oprava válečného hrobu oběti prusko-rakouské války r. 1866	1	0	196020,00	196020,00	0,00	
32	Město Rychnov u Jablonce nad Nisou	Rychnov u Jablonce nad Nisou - oprava válečného hrobu a pomníku obětem druhé světové války	1	2	366896,00	363758,00	3138,00	Snížení ceny výběrovým řízením
33	Městys Načeradec	Načeradec - přemístění a oprava pomníku obětem první světové války	0	1	67712,00	67712,00	0,00	
34	Obec Bílovice	Bílovice - oprava pomníku obětem světových válek	0	1	77440,00	77440,00	0,00	
35	Obec Sulíkov	Sulíkov - oprava pomníku obětem první světové války	0	1	107374,00	107374,00	0,00	
36	Obec Dřevěnice	Dřevěnice - oprava pomníku obětem první světové války	0	1	169884,00	169884,00	0,00	
37	Černý Petr	Černý Petr - oprava válečného hrobu obětem prusko-rakouské války r. 1866	1	0	191954,00	191954,00	0,00	
28	Město Proseč	Proseč - rekonstrukce pomníku obětem světových válek	0	1	132132,00	132132,00	0,00	
39	Obec Račice	Račice - rekonstrukce pomníku obětem druhé světové války	0	1	183920,00	183920,00	0,00	
40	Obec Ostrá	Ostrá - oprava pomníku obětem první světové války	0	1	103140,00	103140,00	0,00	
41	Obec Úmonín	Úmonín - rekonstrukce pomníku obětem první světové války	0	1	112772,00	112772,00	0,00	
42	Obec Žďárky	Žďárky - oprava pomníku obětem první světové války	0	1	119892,00	119892,00	0,00	
43	Obec Lovečkovice	Lovečkovice - oprava pomníku obětem první světové války	0	1	160000,00	0,00	160000,00	Prodloužení realizace akce do roku 2024
44	Obec Konárovice	Konárovice - oprava památníku obětem první světové války	0	1	173054,00	173054,00	0,00	
45	Město Česká Skalice	Česká Skalice - oprava válečných hrobů obětí prusko-rakouské války r. 1866	3	0	1638649,00	1558337,00	80312,00	Snížení ceny na základě výběrového řízení
46	Obec Krásná	Krásná - oprava památníku obětem světových válek	0	1	60800,00	60800,00	0,00	
47	Římskokatolická farnost Rapotín	Rapotín - oprava pamětní desky obětem první světové války	0	1	56000,00	56000,00	0,00	
48	Obec Měrunice	Měrunice - oprava pomníku obětem první světové války	0	1	184000,00	0,00	184000,00	Příjemce dotace ukončil projekt před jeho realizací
49	Obec Běchary	Běchary - oprava pomníku obětem světových válek	0	1	185280,00	185280,00	0,00	
50	Obec Lehotice	Lehotice - oprava pomníku obětem první světové války	0	1	242000,00	242000,00	0,00	
51	Obec Jiřice	Jiřice - obnova pomníku obětem první světové války	0	1	277288,00	277288,00	0,00	
52	Obec Močovice	Močovice - restaurování pomníku obětem první světové války	0	1	358837,00	323790,00	35047,00	Snížení ceny na základě výběrového řízení
53	Město Chabařovice	Chabařovice - oprava válečných hrobů a pomníků obětem válek	2	3	173280,00	173280,00	0,00	
54	Město Rudolfov	Rudolfov - oprava památníku obětem světových válek	0	1	143992,00	143992,00	0,00	
55	Obec Česov	Česov - obnova pomníku obětem světových válek	0	1	672014,00	526226,00	145788,00	Snížení ceny na základě výběrového řízení
56	Město Dubňany	Dubňany - oprava pomníku obětem světových válek	0	1	61520,00	61520,00	0,00	
57	Město Hoštka	Hoštka - rekonstrukce pomníku obětem první světové války	0	1	243984,00	243984,00	0,00	
58	Město Zdírec nad Doubravou	Zdírec nad Doubravou - restaurování pomníku obětem druhé světové války	0	1	178080,00	178080,00	0,00	
59	Město Třemošná	Třemošná - oprava válečného hrobu oběti druhé světové války	1	0	202441,00	202441,00	0,00	
60	Obec Studnice	Studnice - přemístění a obnova pomníku obětem první světové války	0	1	77192,00	77192,00	0,00	

P. č.	Příjemce dotace	Název akce	Parametry ks		Poskytnutá dotace	Skutečné čerpání	Vratka	Poznámka
			VH	PM				
61	Obec Věžnice	Věžnice - rekonstrukce pomníku obětem světových válek	0	1	254100,00	254100,00	0,00	
62	Město Rovensko pod Troskami	Rovensko pod Troskami - restaurování památníků obětem světových válek	0	2	756496,00	756496,00	0,00	
63	Město Náchod	Náchod - oprava pomníku obětem světových válek	0	1	176611,00	176611,00	0,00	
64	Obec Orlík nad Vltavou	Orlík nad Vltavou - oprava památníku obětem první světové války	0	1	273538,00	0,00	273538,00	Prodloužení realizace akce do roku 2024
65	Obec Beřovice	Beřovice - restaurování památníku obětem první světové války	0	1	377520,00	377520,00	0,00	
66	Obec Žďár	Žďár - výstavba památníku obětem světových válek	0	1	387200,00	380418,00	6782,00	Snížení ceny na základě výběrového řízení
67	Statutární město Ostrava, městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz	Ostrava - obnova osávia obětem druhé světové války	1	0	712835,00	712835,00	0,00	
68	Obec Vřesina	Vřesina - oprava pomníku obětem světových válek	0	1	211212,00	211212,00	0,00	
69	Obec Březolupy	Březolupy - oprava pomníku obětem druhé světové války	0	1	276445,00	276445,00	0,00	
70	Obec Rozdrojovice	Rozdrojovice - oprava památníku obětem světových válek	0	1	319440,00	319440,00	0,00	
71	Obec Dětrichov	Dětrichov - oprava pomníku obětem první světové války	0	1	229324,00	229324,00	0,00	
72	Obec Ohrobec	Ohrobec - výstavba pomníku oběti druhé světové války	0	1	193251,00	193251,00	0,00	
73	Obec Orlické Podhůří	Orlické Podhůří - oprava památníku obětem světových válek	0	1	580800,00	562045,00	18755,00	Snížení ceny na základě výběrového řízení
					17355777,00	16077045,85	1278731,15	

Dary poskytnuté do zahraničí v roce 2023

Země	Účel peněžního daru	Vyčleněná výše v Kč
Moldavsko	Obnova památníku v Kišiněvě	500 000,00
Kanada	Obnova válečného hrobu Františka Kučírka na základně Valcartier	200 000,00

VÝHLED DO ROKU 2024

V následujícím roce chceme stabilizovat personální situaci na oddělení postupným obsazením všech tabulkových míst. Navíc do činnosti oddělení zapojíme další zaměstnance formou vedlejších úvazků, kteří budou digitalizovat archivní dokumenty a zpracovávat je do Centrální evidence válečných hrobů (dále jen „Centrální evidence“). Počítáme také s rozšířením okruhu spolupracovníků – architektů, stavařů a kameníků – do procesu samotného zřizování válečných hrobů, a to jak na území České republiky, tak v zahraničí. Systematická digitalizace fondu Evidence válečných hrobů povede k výraznému nárůstu nových záznamů v Centrální evidenci. Pro samotnou Centrální evidenci plánujeme aktualizaci, aby její funkcionalita odpovídala vývoji v oblasti moderních technologií a veřejnost ve střednědobém výhledu začala využívat nový veřejný portál.

V zahraničí opět zacílíme na obnovu válečných hrobů na Slovensku, Ukrajině, v Itálii a Polsku. Chceme se již v daleko větší míře zaměřit v souladu s nově vytvářenou koncepcí na evidenci, opravu a obnovu válečných hrobů našich vojáků, kteří bojovali a padli v uniformě rakousko-uherské armády. Vůči připomínce těchto cca 250 000 vojáků máme stále dluh. Dosažení tohoto cíle odpovídají i naše aktivity ve Střední Asii a na Balkáně. Tyto činnosti chceme koordinovat s rakouským Schwarzes Kreuz.

V roce 2024 odhalíme nový válečný hrob v italském Terstu a také další válečné hroby na Slovensku z období války s bolševickým Maďarskem o hranici 1918–1919. K 80. výročí zahájení Karpatsko-dukelské operace bychom rádi výrazným způsobem posunuli dlouhotrvající jednání s polskou stranou ohledně zřízení válečného hrobu našim asi 900 padlým, kteří jsou nejspíše pohřbeni na polské straně průsmyku a nemají svůj válečný hrob. Budeme pokračovat v realizaci komplexní rekonstrukce válečného hrobu v ukrajinském Sokolovu. Navážeme na prosincová jednání v Mnichově týkající se pohřbení ostatků členů paravýsadků Bronze a Iridium.

Na území České republiky podpoříme péči o válečné hroby formou dotačního programu Zachování a obnova historických hodnot I, kdy se v roce 2023 podařilo navýšit finanční prostředky z 12 milionu Kč na 15 milionů Kč. Především však chceme zintenzivnit a prohloubit spolupráci s kraji a jednotlivými obcemi, pro něž jsme v rámci Odboru pro válečné veterány a válečné hroby připravili a vydali metodickou příručku *Válečné hroby. Průvodce zákonem. Zásady péče a výklad základních pojmů*. Kromě pravidelně konaných metodických setkání a kontroly přenesené působnosti z úrovně Ministerstva obrany ČR budeme prezentovat naši činnost na dalších akcích organizovaných na úrovni krajů. Cílem je, aby zástupci samosprávy získali povědomí o svých možnostech a zároveň povinnostech vyplývajících z péče o válečné hroby.

Za důležité považujeme obnovení aktivní spolupráce s německým Volksbundem v oblasti vyhledávání a důstojného pohřbení ostatků německých vojáků padlých na našem území, jež se v minulých letech utlumila i v důsledku komplikované legislativy v oblasti pohřebnictví v České republice. S důstojným pohřbíváním ostatků německých vojáků, ale i dalších armád (příslušníci Rudé armády), souvisí naše snaha o komunikaci s archeologickými pracovišti.

Předpokládáme rozvoj oficiální spolupráce se středoasijskými republikami, které bývaly součástí Sovětského svazu, a zájem na identifikaci a místě pohřbení jejich padlých v řadách Rudé armády. Několik let spolupracujeme s rumunským velvyslanectvím v Praze na připomínání památky rumunských vojáků při osvobození Československa.

Výše uvedený přehled aktivit představuje pouze výčet těch nejdůležitějších, které náš čekají v roce 2024. Z něho je patrné, jak velké má Česká republika vzhledem ke svému vojensko – historickému vývoji a tradicím perspektivy.

Přehled spolupracovníků ze stupňů krajský úřad a obecní úřad obce s rozšířenou působností se stavem k 31. prosinci 2023

ORP	Kontaktní osoby	Telefon	e-mail
Hlavní město Praha			
Magistrát hl. m. Prahy	Kamil Řehák, DiS.	236 002 619	kamil.rehak@praha.eu
Praha 1	Petra Sodomková	221 097 397	petra.sodomkova@praha1.cz
Praha 2	Bc. Lukáš Homola	236 044 365	lukas.homola@praha2.cz
Praha 3	Bc. Natálie Poděbradská	222 116 154, 737 289 068	podebradska.natalie@praha3.cz
Praha 4	Lucie Řeřábková Mgr. Daniela Kazdová	261 192 105 261 192 479	Lucie.Rerabkova@praha4.cz daniela.kazdova@praha4.cz
Praha 5	Šárka Nadri	257 000 888	sarka.nadri@praha5.cz
Praha 6	Lucie Šťastná	220 189 772	lstastna@praha6.cz
Praha 7	Lukáš Fátor Bc. Stanislav Vaclavovic	220 144 013, 220 144 185 220 144 150, 604 435 268	fatorl@p7.mepnet.cz VaclavovicS@Praha7.cz
Praha 8	Zuzana Láznová	283 090 425	zuzana.laznova@praha8.cz
Praha 9	Lada Kopecká	283 091 434, 775 862 208	kopeckal@praha9.cz
Praha 10	Ing. arch. Jan Vašek	267 093 216	janva@praha10.cz
Praha 11	Bc. Markéta Šlechtová	267 902 323	slechtovam@praha11.cz
Praha 12	Jana Džulová	244 028 243	dzulova.jana@praha12.cz
Praha 13	Bohdan Pardubický	235 011 210	pardubickyb@p13.mepnet.cz
Praha 14	Stanislav Velechovský	225 295 268	Stanislav.Velechovsky@Praha14.cz
Praha 15	Petra Kočková	281 003 520	kockovap@p15.mepnet.cz
Praha 16	Lucie Pokorná	234 128 248	Lucie.Pokorna@praha16.eu
Praha 17	Věra Obrová	234 683 557	vera.obrova@praha17.cz
Praha 18	Bc. Michal Babka	284 028 133	Michal.Babka@letnany.cz
Praha 19	Mgr. Bc. Tomáš Marek Mgr. Daniel Majtner	286 855 636 286 855 636	Tomas.Marek@kbely.mepnet.cz Daniel.Majtner@kbely.mepnet.cz
Praha 20	Martina Maurerová	271 071 692	Martina_Maurerova@pocernice.cz
Praha 21	Kateřina Heidrichová	281 012 958	katerina.heidrichova@praha21.cz
Praha 22	Ing. Michal Klich	271 071 827	Michal.Klich@p22.mepnet.cz
Jihočeský kraj			
Krajský úřad	Ing. Zuzana Lerchová	386 720 212	lerchova@kraj-jihocesky.cz
Blatná	Ing. Václav Cheníček	383 416 132	chenicek@mesto-blatna.cz
České Budějovice	Ing. Irena Tomandlová	386 804 302	Tomandlovai@c-budejovice.cz
Český Krumlov	Slavomír Čurda	380 766 222	slavomir.curda@mu.ckrumlov.cz
Dačice	Vojtěch Lojka	384 401 244	kultura3@dacice.cz
Jindřichův Hradec	Ing. Bc. Jaroslav Pešek	384 351 222, 607 046 532	pesek@jh.cz
Kaplice	Ing. Milan Nagy	380 303 115	milan.nagy@mestokaplice.cz
Milevsko	Bc. Jiří Batysta	382 504 122	jiri.batysta@milevsko-mesto.cz
Písek	PhDr. Martin Zeman	382 330 214	martin.zeman@mupisek.cz
Prachatice	Ing. Jaroslav Novák	388 607 507, 702 056 283	jnovak@mupt.cz
Soběslav	Ing. Bohumír Ctibor	381 508 108	ctibor@musobeslav.cz
Strakonice	Ing. Peter Kurek	383 700 112	peter.kurek@mu-st.cz
Tábor	Bc. Kateřina Příbylová	381 486 204	katerina.pribylova@mutabor.cz
Trhové Sviny	Ing. Bohumil Kocina	386 301 442	krizove@tsviny.cz
Třeboň	Ing. Eva Honlová	384 342 137	eva.honlova@mesto-trebon.cz
Týn nad Vltavou	Ing. Jana Klímová	385 772 262	jana.klimova@tnv.cz
Vimperk	Petra Láchová	380 070 337	Petra.Lachova@seznam.cz
Vodňany	Bc. Vladislav Filip	383 379 117, 724 181 400	filip@muvodnany.cz
Jihomoravský kraj			
Krajský úřad	Mgr. Daniel Kovář	541 652 335	kovar.daniel@kr-jihomoravsky.cz
Blansko	Eva Skotáková	516 775 275	eskotakova@blansko.cz
Boskovice	Ing. arch. Soňa Urbánková	516 488 711	sona.urbankova@boskovice.cz
Brno	Ing. Vladimír Černý	542 175 196	cernyvladimir@brno.cz
Břeclav	Lenka Trčková	519 311 424	lenka.trckova@breclav.eu

ORP	Kontaktní osoby	Telefon	e-mail
Bučovice	Ing. Šárka Mezerová	517 324 446	mezerova@bucovice.cz
Hodonín	Kateřina Kurdíková	518 316 143	kurdikova.katerina@muhodonin.cz
Hustopeče	Mgr. Veronika Kamenská	519 441 046	kamenska@hustopece.cz
Ivančice	Lenka Dittrichová	546 419 424	dittrichova@muiv.cz
Kurim	Mgr. Dagmar Montagová	541 422 330	montagova@radnice.kurim.cz
Kyjov	Mgr. Martin Půček	518 697 584	m.pucek@mukyjov.cz
Mikulov	Ing. Aneta Nečasová	519 444 609	necasova@mikulov.cz
Moravský Krumlov	Ing. Věra Jelínková	515 300 776, 727 886 501	jelinkovav@mkrumlov.cz
Pohořelice	Mgr. Pavel Šotnar	519 301 323	pavel.sotnar@pohorelice.cz
Rosice	Bc. Josef Humpolíček	546 492 199	humpolicek@mesto.rosice.cz
Slavkov u Brna	Ing. Barbara Macháčková	544 121 129, 724 180 319	barbara.machackova@meuslavkov.cz
Šlapanice	Lenka Rotreklová	533 304 510	rotreklova@slapanice.cz
Tišnov	Bc. Eva Patloková	549 439 749	eva.patloкова@tisnov.cz
Veselí nad Moravou	Ing. Marta Němečková	518 670 216	nemeckova@veseli-nad-moravou.cz
Vyškov	Mgr. Marek Leznar	517 301 298	m.leznar@meuvyskov.cz
Znojmo	Bc. Mojmír Meister Mgr. René Tischler	515 216 524, 739 389 093 515 216 527, 603 191 007	mojmir.meister@muznojmo.cz rene.tischler@muznojmo.cz
Židlochovice	Ing. Jakub Kratochvíl	547 428 764	jakub.kratochvil@zidlochovice.cz
Karlovarský kraj			
Krajský úřad	Mgr. Martin Biša Irena Langová	354 222 163, 607 051 352 353 502 343	martin.bisa@kr-karlovarsky.cz irena.langova@kr-karlovarsky.cz
AŠ	Bc. Vladimír Víša	354 524 282	visa.vladimir@muas.cz
Cheb	Martin Dvořák	354 440 178, 731 681 647	dvorak@mestocheb.cz
Karlovy Vary	Jana Szewieczková	353 118 733	j.szewieczkova@mmkv.cz
Kraslice	Jiřina Jašová	352 370 417	jasova@meu.kraslice.cz
Mariánské Lázně	Ing. František Krejčí	354 922 172	frantisek.krejci@muml.cz
Ostrov	Martin Kluch	777 229 005	mklucho@ostrov.cz
Sokolov	Šárka Kimlová	354 228 237	sarka.kimlova@mu-sokolov.cz
Královéhradecký kraj			
Krajský úřad	Mgr. Věra Doležalová	495 817 466	vdolezalova@khk.cz
Broumov	Bc. Jiří Chotěborský, DiS.	491 504 318	choteborsky@broumov-mesto.cz
Dobruška	Jitka Kašparová	494 629 588	j.kasparova@mestodobruska.cz
Dvůr Králové nad Labem	Ing. Táňa Nováková	499 318 296	novakova.tana@mudk.cz
Hořice	Bc. Jan Vodák, DiS.	492 105 459	vodak@horice.org
Hradec Králové	DiS. Radek Mejštrík	495 707 698	radek.mejstrik@mmhk.cz
Jaroměř	Jiří Svatoš	491 847 259	svatos@jaromer-josefov.cz
Jičín	Mgr. Jiří Matějka	493 545 171	matejka@mujicin.cz
Kostelec nad Orlicí	Mgr. Jana Broulíková	778 520 659	jbroulikova@muko.cz
Náchod	Veronika Zámečnicková	491 405 483	v.zamecnikova@mestonachod.cz
Nová Paka	Bc. Kateřina Wohanková	493 760 202	wohankova@munovapaka.cz
Nové Město nad Metují	Ing. Michaela Pitasová Pitašová	491 419 682, 736 472 600	pitasova@novemestonm.cz
Nový Bydžov	Sylva Jorová	495 703 955	jorova@novybydzov.cz
Rychnov nad Kněžnou	Martina Retová	494 509 312	martina.retova@rychnov-city.cz
Trutnov	Vlastimil Grof	499 803 238	grof@trutnov.cz
Vrchlabí	Vlasta Čvančarová	499 405 707	cvancarovavlasta@muvrchlabi.cz
Liberecký kraj			
Krajský úřad	Pavla Mikešová Mgr. Jana Loudová	485 226 453 485 226 584	pavla.mikesova@kraj-lbc.cz jana.loudova01@kraj-lbc.cz
Česká Lípa	Anna Machaňová, DiS.	487 881 215	machanova@mucl.cz
Frýdlant	Zuzana Novotná	488 886 910	zuzana.novotna@mu-frydlant.cz
Jablonec nad Nisou	Bc. Jakub Šrýtr	483 357 284	srytr@mestojablonec.cz
Jilemnice	Jana Nonnerová Ing. Petra Fišerová	481 565 135 481 565 136	nonnerova@mesto.jilemnice.cz petrapohunkova@seznam.cz

ORP	Kontaktní osoby	Telefon	e-mail
Liberec	Mgr. Zdeněk Legner	485 244 897	legner.zdenek@magistrat.liberec.cz
Nový Bor	Mgr. Hana Slívková	487 712 329	hslivkova@novy-bor.cz
Semily	Mgr. Roman Hedvičák	481 629 232	hedvicak@mu.semily.cz
Tanvald	Monika Brezarová	483 369 556	mbrezarova@tanvald.cz
Turnov	Mgr. Jakub Rám	481 366 758	j.ram@mu.turnov.cz
Železný Brod	Martin Řehák Dana Picková	483 333 977 483 333 981	m.rehak@zelbrod.cz d.pickova@zelbrod.cz
Moravskoslezský kraj			
Krajský úřad	Bc. Tomáš Lasák	595 622 105, 737 795 886	tomas.lasak@msk.cz
Bílovec	Ing. Jiří Velký	556 414 220	jiri.velky@bilovec.cz
Bohumín	Eva Liszoková	596 092 174	liszokova.eva@mubo.cz
Bruntál	Alena Kvapilová Lenka Vávrová	554 706 233 554 706 392	alena.kvapilova@mubruntal.cz lenka.vavrova2@mubruntal.cz
Český Těšín	Ing. Jana Černilová	553 035 303	cernilova@tesin.cz
Frenštát pod Radhoštěm	Danuše Kavková	556 833 153, 724 146 011	danuse.kavkova@mufrenstat.cz
Frýdek-Místek	Ing. Šárka Gilarová Ing. Blanka Kalenská	558 609 488	Gilarova.Sarka@frydekmostek.cz kalenska.blanka@frydekmostek.cz
Frýdlant nad Ostravicí	Ing. Petra Filipová	558 604 127	pfilipova@frydlantno.cz
Havířov	Ing. Jana Gajdošová	596 803 232	gajdosova.jana@havirov-city.cz
Hlučín	Eva Dedková	595 020 231	dedkova@hlucin.cz
Jablunkov	Jana Lancová, DiS.	558 340 625	jana.lancova@jablunkov.cz
Karviná	Andrea Szakal	596 387 299	andrea.szakal@karvina.cz
Kopřivnice	Bc. Dušan Bartošák	556 879 458	dusan.bartosak@koprivnice.cz
Kravaře	Michal Hlaváč	553 777 948	michal.hlavac@kravare.cz
Krnov	Ing. Vladimír Zavřel	554 697 249	vzavrel@mukrnov.cz
Nový Jičín	Ing. Lumír Balaryn	556 768 304	lumir.balaryn@novyjicin.cz
Odry	Bc. Radim Kravčenko	556 768 168	radim.kravcenko@odry.cz
Opava	Ivana Dzimbaníková	553 756 251	Ivana.dzimbanikova@opava-city.cz
Orlová	Margit Plívová	596 581 241, 724 357 346	margit.plivova@muor.cz
Ostrava	Mgr. René Dočekal Ing. Jaroslav Krč	599 442 442 599 442 012, 736 440 035	rdocekal@ostrava.cz jaroslav.krc@ostrava.cz
Rýmařov	Leona Pleská	554 254 160	pleska.leona@rymarov.cz
Třinec	Romana Ševečková	558 306 195	romana.seveckova@trinecko.cz
Vítkov	Ing. Jiří Riška Ing. Hana Kiššová	556 312 240 556 312 243	riska@vitkov.info kissova@vitkov.info
Olomoucký kraj			
Krajský úřad	Svatava Grygarová, DiS.	585 508 434	s.grygarova@olkraj.cz
Hranice	Mgr. Vojtěch Bušina Mgr. Martina Cvešperová	581 828 110 581 828 113	vojtech.busina@mesto-hranice.cz martina.cvesperova@mesto-hranice.cz
Jeseník	Mgr. Radim Otýpka	584 498 401, 601 698 089	radim.otypka@mujes.cz
Konice	Mgr. Martin Malý	582 401 433	martin.maly@konice.cz
Lipník nad Bečvou	Irena Oblouková	581 722 307	obloukova@mesto-lipnik.cz
Litovel	Bc. Dita Bednářová	585 153 126	asistentka@mestolitovel.cz
Mohelnice	Mgr. Markéta Pěnkavová	583 452 101	penkavovam@mohelnice.cz
Olomouc	Zdena Tomková Ing. Igor Kleiner	588 488 128 602 577 374	zdena.tomkova@olomouc.eu igor.kleiner@olomouc.eu
Prostějov	Simona Šubrtová	582 329 368	simona.subrtova@prostejov.eu
Přerov	Ing. arch. Klára Koryčanová	581 268 234	klara.korycanova@prerov.eu
Šternberk	Bc. Tibor Chmelo	585 086 592, 733 423 722	chmelo@sternberk.cz
Šumperk	Antonín Linet, DiS.	583 388 610	antonin.linet@sumperk.cz
Uničov	Josef Kovařík	585 088 331	jkovarik@unicov.cz
Zábřeh	Miluse Odstrčilová	583 468 221	miluse.odstrcilova@muzabreh.cz
Pardubický kraj			
Krajský úřad	Jana Hanzlíková	466 026 321	jana.hanzlikova@pardubickykraj.cz
Česká Třebová	Mgr. Jindra Jansová	465 500 143	jindra.jansova@ceska-trebova.cz

ORP	Kontaktní osoby	Telefon	e-mail
Hlinsko	Bc. Věra Štveráková	469 326 135	stverakova@hlinsko.cz
Holice	Marcel Židek	466 741 212	zidek@mestoholice.cz
Chrudim	Ivana Nováková	469 657 451	ivana.novakova@chrudim-city.cz
Králíky	Ing. Lucie Chudá	465 670 744, 778 880 644	l.chuda@kraliky.eu
Lanškroun	Marie Heinrichová	465 385 276	marie.heinrichova@lanskroun.eu
Litomyšl	Marcela Quaiserová	461 653 397	marcela.quaiserova@litomysl.cz
Moravská Třebová	Eva Sychrová	461 353 138	esychrova@mtrebova.cz
Pardubice	Bc. Zdeněk Tobiáš	466 859 724	zdenek.tobias@mmp.cz
Polička	Božena Havranová	461 723 824	havranova@policka.org
Přelouč	Ing. Iva Lehárová	466 094 183	iva.leharova@mestoprelouc.cz
Svitavy	Bc. Světlana Česková	461 550 200	svetlana.ceskova@svitavy.cz
Ústí nad Orlicí	Ing. Dana Kličková	465 514 306	klickova@muuo.cz
Vysoké Mýto	Radka Fendrychová	465 466 138	radka.fendrychova@vysoke-myto.cz
Žamberk	Ing. Jana Tancibudková, DiS.	465 670 310	J.Tancibudkova@zamberk.eu
Plzeňský kraj			
Krajský úřad	Ing. Milan Jenčík	377 195 007	milan.jencik@plzensky-kraj.cz
Blovice	Mgr. Kateřina Hájková	371 516 166	katerina.hajkova@mublovice.cz
Domažlice	Ing. Helena Weberová	379 719 123	helena.weberova@mesto-domazlice.cz
Horažďovice	František Kríž	371 430 524	kriz@muhorazdovice.cz
Horšovský Týn	Mgr. Dana Horažďovská, DiS.	724 185 874	d.horazdovska@muht.cz
Klatovy	Ing. Petr Ruhsam	376 347 161, 602 115 958	pruhsam@mukt.cz
Kralovice	Ing. Renáta Kubíková	373 300 280	kubikova.renata@kralovice.cz
Nepomuk	Eva Járová Honsová	371 519 743	jarovaeva@urad-nepomuk.cz
Nýřany	Mgr. Daniel Homolka	377 168 028	daniel.homolka@nyrany.cz
Plzeň	Mgr. Roman Matoušek, MBA, MSc. Ivana Rapčanová	378 032 424, 724 602 816 378 033 992	matousekr@plzen.eu rapcanova@plzen.eu
Přeštice	Mgr. Jiří Sankot	379 304 561, 724 981 879 379 304 661	sankot@prestice-mesto.cz
Rokycany	Mgr. Vladimíra Kohoutová	371 706 222	vladimira.kohoutova@rokypany.cz
Stod	Ing. Ladislav Podhorec	379 209 405, 722 065 456	podhorec@mestostod.cz
Stříbro	Br. Libuše Zahradníčková	374 801 233	zahradnickova@mustribro.cz
Sušice	Mgr. et Bc. Helena Chmelíková, DiS.	376 540 108, 726 164 828	hchmelikova@mususice.cz
Tachov	Mgr. Vlasta Kohútová	374 774 295	vlasta.kohutova@tachov-mesto.cz
Středočeský kraj			
Krajský úřad	Bc. Aneta Krombholzová	257 280 862	krombholzova@kr-s.cz
Benešov	Mgr. Ilona Přenosilová	317 754 165	prenosilova@benesov-city.cz
Beroun	Bc. Kamil Choc	311 654 150	spr@muberoun.cz
Brandýs nad Labem- Stará Boleslav	Bc. Hana Ziková	326 909 135, 734 432 929	hana.zikova@brandysko.cz
Čáslav	Iveta Heizmanová	327 300 135	heizmanova@meucaslav.cz
Černošice	Bc. Richard Řezáč Mgr. Štefan Fábry	221 982 486 221 982 113, 725 424 644	richard.rezac@mestocernosice.cz stefan.fabry@mestocernosice.cz
Český Brod	Mgr. Klára Uldrichová, MPA PhDr. Vladimír Jakub Mrvík	321 612 141, 731 519 149 607 875 713	uldrichova@cesbrod.cz mrvik@muzeumkolin.cz
Dobříš	Mgr. Zdeňka Pöschlová	318 533 356	poschlova@mestodobris.cz
Hořovice	Eva Podubecká	311 545 329	odpady@mesto-horovice.cz
Kladno	Jana Mouchová	312 604 374	jana.mouchova@mestokladno.cz
Kolín	Ing. Jana Vyšanská	321 748 233	jana.vysanska@mukolin.cz
Kralupy nad Vltavou	Ing. Alena Nová	315 739 883	alena.nova@mestokralupy.cz
Kutná Hora	Ing. Věra Žáčková	327 710 212	zackova@mu.kutnahora.cz
Lysá nad Labem	Bc. Bianka Šejvlová	325 510 295	bianka.sejvlova@mestolysa.cz
Mělník	Mgr. Markéta Fošumová, Ph.D. Mgr. Michaela Hnáťová	315 635 342 315 635 346	m.fosumova@melnik.cz m.hnatova@melnik.cz

ORP	Kontaktní osoby	Telefon	e-mail
Mladá Boleslav	Jan Rympl ml. Bc. Zuzana Sluková	326715 316 326715 303	rympl@mb-net.cz slukova@mb-net.cz
Mnichovo Hradiště	Bc. Marcela Dražilová	326776 730	marcela.drazilova@mnhradiste.cz
Neratovice	Ing. Anna Chromjaková Sommerová	315 650 465	anna.chromjakova@neratovice.cz
Nymburk	Eva Markusová	325 501 567	eva.markusova@meu-nbk.cz
Poděbrady	Lucie Štychová Bc. Jana Kratochvílová	325 600 231 325 600 232	stychova@mesto-podebrady.cz kratochvilova.jana@mesto-podebrady.cz
Příbram	Bc. Dana Máchová	318 402 572, 724 178 196	dana.machova@pribram.eu
Rakovník	Bc. Barbora Knorová Veronika Sklenářová	313 259 201 313 259 207	bknorova@murako.cz vsklenarova@murako.cz
Říčany	Monika Mičková	323 602 665	monika.mickova@ricany.cz
Sedlčany	Jan Kundrlík	314 002 972, 724 186 580	kundrlík@mesto-sedlcany.cz
Slaný	Mgr. Hedvika Šebková	312 511 270	sebkova@meuslany.cz
Vlašim	Bc. Ondřej Drlík	313 039 358	ondrej.drlik@mesto-vlasim.cz
Votice	Jana Kořínková	317 830 132	jana.korinkova@votice.cz
Ústecký kraj			
Krajský úřad	Monika Bendlová Ing. Lucie Doležalová	475 657 177 475 657 472	bendlova.m@kr-ustecky.cz dolezalova.l@kr-ustecky.cz
Bílina	Eva Brodská Bc. Martina Tučková	417 810 940 417 810 848	brodska@bilina.cz tuckova@bilina.cz
Děčín	Kamila Mališová	412 591 221	kamila.malisova@mmdecin.cz
Chomutov	Mgr. Lucie Gregorová, DiS.	474 637 192 606 648 735	l.gregorova@chomutov.cz
Kadaň	Martin Poláček Apolen	474 343 104	velitel.jpokadan@seznam.cz
Litoměřice	Ivona Hohenbergerová	416 916 183, 734 783 317	ivona.hohenbergerova@litomerice.cz
Litvínov	Dan Píca	476 767 834	pica@mulitvinov.cz
Louny	Mgr. Martina Mráčková Věra Hryncuková	415 621 211 415 621 211, 603 192 325	m.mrackova@mulouny.cz v.hryncukova@mulouny.cz
Lovosice	Robert Pačcha	416 571 279	robert.patcha@meulovo.cz
Most	Mgr. Pavel Šíp Miluše Laštovková, DiS.	476 448 420, 602 232 994 476 448 205, 732 632 821	Pavel.Sip@mesto-most.cz Miluse.Lastovkova@mesto-most.cz
Podbořany	Mgr. Erich Knoblauch	415 237 535	knoblauch@podborany.net
Roudnice nad Labem	Ing. Dana Popelková	416 850 131, 725 466 271	dpopelkova@roudnicenl.cz
Rumburk	Jaroslava Šrková	412 356 266	jaroslava.srkova@rumburk.cz
Teplice	Bc. Jitka Poštová	417 510 564	postova@teplice.cz
Ústí nad Labem	Bc. Karel Ederer	475 241 884	karel.ederer@mag-ul.cz
Varnsdorf	Jiří Sucharda	417 545 134, 602 104 570	jiri.sucharda@varnsdorf.cz
Žatec	Ing. Petra Šilhavá Ing. Hana Žáková	415 736 453 415 736 458	silhava@mesto-zatec.cz zakova@mesto-zatec.cz
Kraj Vysočina			
Krajský úřad	Mgr. Daniel Trtík	564 602 444	trtik.d@kr-vysocina.cz
Bystřice nad Pernštejnem	Dana Padrtková	566 590 324	dana.padrtkova@bystricenp.cz
Havlíčkův Brod	Martin Stehno	569 497 273	mastehno@muhb.cz
Humpolec	Iva Vacatová	565 518 124	iva.vacatova@mesto-humpolec.cz
Chotěboř	Tereza Karasová	569 641 133	karasova@chotebor.cz
Jihlava	Bc. Kateřina Nejedlá	565 592 311	katerina.nejedla@jihlava-city.cz
Moravské Budějovice	Lenka Dohnalová	568 408 330	ldohnalova@mbudejovice.cz
Náměšť nad Oslavou	Mgr. Eliška Pavlíková	568 619 141	pavlikova@mesto-namest.cz
Nové Město na Moravě	Bc. Jana Mrkvíčková	566 598 403	jana.mrkvickova@meu.nmmn.cz
Pacov	Ing. Radek Hora	565 455 117	hora@mestopacov.cz
Pelhřimov	Lenka Římalová	565 351 156, 778 741 701	rimalova.l@mupe.cz
Světlá nad Sázavou	Miluše Kuczawská Mgr. Jana Ryndová	569 496 652 569 496 651	kuczawska@svetlans.cz ryndovaj@svetlans.cz
Telč	Ing. arch. Ivana Krejčová	567 112 426	ivana.krejcova@telc-etc.cz

ORP	Kontaktní osoby	Telefon	e-mail
Třebíč	Ing. Zdeňka Vlčanová Dita Pažourková, DiS.	568 805 153 568 896 197	zdenka.vlcanova@trebic.cz dita.pazourkova@trebic.cz
Velké Meziříčí	Ing. Lucie Volfová	566 781 206	volfova@velkemezirici.cz
Žďár nad Sázavou	Mgr. Zuzana Vostrejšová	566 688 199	zuzana.vostrejsova@zdarns.cz
Zlínský kraj			
Krajský úřad	Ing. Bedřich Štekl	577 043 558, 731 555 136	bedrich.stekl@zlinyskykraj.cz
Bystřice pod Hostýnem	Milan Hrdlička Ing. Anastázie Juščáková	573 501 958 573 501 945	milan.hrdlicka@mubph.cz anastazie.juscakova@mubph.cz
Holešov	Mgr. Ilona Augusti	573 521 550	ilona.augusti@holesov.cz
Kroměříž	Lubomír Fila	573 321 165	lubomir.fila@mesto-kromeriz.cz
Luhačovice	Ing. Milan Levkov	577 197 451, 724 190 305	levkov@luhacovice.eu
Otrokovice	Ing. Petr Klokočka	577 680 461	klokocka@muotrokovice.cz
Rožnov pod Radhoštěm	Mgr. Lenka Oršulová Ing. Helga Hrňová	571 661 173 571 661 153	lenka.orsulova@roznov.cz helga.hrnova@roznov.cz
Uherský Brod	Elen Fremlová	572 805 211	elen.fremlova@ub.cz
Uherské Hradiště	Věra Mikulková	572 525 249	vera.mikulkova@mesto-uh.cz
Valašské Klobouky	Mgr. Petra Martišová	577 311 122	martisova@mu-vk.cz
Valašské Meziříčí	Bc. Petr Zajíc	571 674 654	petr.zajic@muvalmez.cz
Vizovice	Mgr. Petr Dostál	777 471 120	petr.dostal@vizovice.eu
Vsetín	Mgr. Lucie Janotová	571 491 552	Lucie.Janotova@mestovsetin.cz
Zlín	Bc. Jiří Šrámek	577 630 324	jirisramek@zlin.eu

PODĚKOVÁNÍ

Naše velké díky patří všem věrným kolegům z krajských úřadů a obecních úřadů obcí s rozšířenou působností za jejich pečlivou a mnohdy obětavou práci na poli evidence či koordinace péče o válečné hroby.

Rovněž děkujeme přidělcům obrany, velvyslancům, honorárním konzulům a dalším spolupracujícím zástupcům diplomatického sboru. V neposlední řadě musíme poděkovat partnerům z řad spolků, soukromých iniciativ a dobrovolníků, zkrátka všem, kteří se společně s námi podílejí na naplňování našeho poslání.

Věříme, že dosavadní úspěšnou spolupráci budeme i nadále plodně rozvíjet, protože naše mise nikdy nekončí.

Na vyhotovení Výroční zprávy spolupracovali:

plk. Ing. Robert Speychal, ředitel Odboru pro válečné veterány a válečné hroby.

Ing. Martin Žour, poradce ministryně obrany.

PhDr. Pavel Kugler, Ph.D., zástupce ředitele Odboru pro válečné veterány a válečné hroby.

Ing. Pavel Filipek, Odbor pro válečné veterány a válečné hroby.

Bc. Vladimíra Habrová, Odbor pro válečné veterány a válečné hroby.

Mgr. Adam Hájek, Odbor pro válečné veterány a válečné hroby.

Mgr. Lukáš Havel, Odbor pro válečné veterány a válečné hroby.

Mgr. Věra Adina Šefraná, Ph.D., Odbor pro válečné veterány a válečné hroby.

Ing. Imrich Vetrák, Odbor pro válečné veterány a válečné hroby.

Kontakty

Ministerstvo obrany ČR

Odbor pro válečné veterány a válečné hroby

Náměstí Svobody 471

160 01 Praha 6 – Bubeneč

Datová schránka: hjyaavk

Tel.: 973 225 901

E-mail: valecne.hroby@army.cz

Web: <https://valecnehroby.army.cz/>

Dále nás naleznete na:

FB Válečné hroby – Ministerstvo obrany, War Graves MoD

X Odbor pro válečné veterány MO ČR, War Veterans MoD

FOTO: MINISTERSTVO OBRANY ČESKÉ REPUBLIKY®

COYPRIGHT: © 2024 VŠECHNA PRÁVA VYHRAZENA